

Nyilatkozat

Európai parlamenti képviselővé választásom óta tartó frakción kívüli helyzetemen változtatva, ezennel bejelentem, hogy mostantól fogva az **Európai Szabad Szövetség** (EFA) európai parlamenti frakciójában folytatom képviselői tevékenységemet.

Belépésemet megelőzően a Magyar Néppárti Küldöttséghez fűződő kapcsolataim arra készítettek, hogy az **Európai Néppárt** Parlamenti Csoportjába kérjem felvételemet. Tekintettel arra, hogy a Romániai Néppárti Delegáció obstrukciója miatt ügyem megoldása hónapok óta halasztást szenved, eredeti felvételi kérelmemet visszavontam, és az EFA-képviselőcsoportba való belépés mellett döntöttem.

Ezennel köszönetet mondok mindazoknak, akik néppárti frakciótagságomat készségesen támogatták. Másfelől sajnálatomat fejezem ki amiatt, hogy a romániai **Demokrata Liberális Párt** egyes képviselői, a nacionalista és kommunista politikai hagyományok folytatásaképpen magyarellenes előítéleteiket az Európai Parlamentbe is „exportálták”, és ellenséges, szubverzív magatartásukkal kisebbségellenes, diszkriminatív politikájukat velem szemben is érvényesíteni tudták. **Traian Băsescu** államelnökkel való – kezdeti – egyetértésünk értelmében én magam továbbra is azon az állásponton vagyok, hogy Románia és ezen belül az erdélyi magyarság érdekeit országunk mind a harmincöt képviselőjének egymással összefogva, közösen kellene képviselnie az Európai Parlamentben.

Az EFA képviselőcsoportjához való csatlakozásomat az az **értékközösség** indokolja, mely összekapcsol bennünket. Az Európai Szabad Szövetség frakciója ugyanis az „ország nélküli nemzetek, a régiók és a hátrányos helyzetben élő nemzeti kisebbségek pártfogójának” vallja magát, célkitűzései között pedig első helyen szerepelnek: az emberi jogok és a népek önrendelkezési jogainak védelme, a decentralizáció és a szubszidiaritás elveinek érvényesítése, a nyelvi és kulturális sokféleség támogatása a népek és régiók közös Európájában. A **zöldekkel** együtt alkotott parlamenti csoportjuk környezetvédelem iránti elkötelezettsége szintén szerves részét képezi közös értékrendünknek.

Az Európai Szabad Szövetséghez és EP-képviselőcsoportjához egyébként is **régi kapcsolat** fűz bennünket. Erdélyi magyarságunk és autonómia-törekvéseink támogatóiként az előző években nem egyszer látták vendégül az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Székely Nemzeti Tanács és történelmi egyházaink nevében követségben járó küldötteinket.

Végezetül köszönetet mondok a Zöldek–EFA Képviselőcsoportnak, **Ian Hudghton** frakcióelnöknek és képviselőtársainak azért, hogy soraikba befogadtak. Az általuk képviselt európai népek, régiók és autonóm közösségek iránti szolidaritással, megalkuvás nélkül szeretném azt a szabadságharcot folytatni, melyre **1989** és **Temesvár** szelleme kötelez.

Együttműködésünk mottójaként hadd idézzem **Nelly Maes** elnök asszony legutóbbi leveléből az EFA alapítójának, **Maurits Coppieters**nak a mondását: „Légy flamand, hogy európai lehess”. A romániai magyarokra alkalmazva, a mondás így hangozhat: „Magyarként lenni európainak”.

Brüsszel, 2008. április 9.

Tökés László

The Greens | EFA
in the European Parliament

Az Európai Szabad Szövetség

Az Európai Szabad Szövetség (EFA – European Free Alliance) tizenhárom Európai Unió ország harminchárom haladó felfogású, nemzeti, regionalista és autonómista pártját egyesíti. Mintegy kétszáz megválasztott képviselővel működik európai, országos és regionális szinteken. Az Európai Szabad Szövetség tagpártjai alkotmányos és békés eszközökkel küzdenek Európa állam nélküli nemzetek és régiók önrendelkezési jogáért. Célkitűzéseik a következőkben foglalhatók össze:

- demokrácia Európa állam nélküli nemzetek és történelmi-földrajzi régiók részére;
- a kisebbségek jogainak elismertetése és tiszteletben tartatása;
- a soknyelvűség és a multikulturalizmus védelme;
- a rasszizmus és idegengyűlölet megszüntetése;
- a népek, nyelvek és kultúrák közti szolidaritás megvalósulása;
- a társadalmi igazságosság és a haladó politika meghonosítása;
- a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség és a természeti környezet megóvása;
- a konfliktusok békés úton való megoldása, véget vetni minden fegyveres konfliktusnak

A Szövetség skót, walesi, baszk és lett nemzetiségű európai parlamenti képviselői nagyobb odafigyelést vívtak ki Európa állam nélküli nemzetek számára. Képviselőik sikerrel pártfogolják a hátrányosan megkülönböztetett euró-régiókat, valahányszor a strukturális pénzalapok elosztásáról dönt az Európai Unió. Az emberi jogok sérelmének nemzetközi leleplezése, illetőleg az emberi jogok védelme terén is jelentős sikereket könyvelhetnek el.

Az 1981-ben alakult Európai Szabad Szövetséget 2004 márciusában jegyezték be európai politikai pártként, Barcelonában. A párt elnöke Nelly Maes, egykori flamand európai parlamenti képviselő. Az Európai Szabad Szövetség képviselői a Zöld Párttal közösen alkotnak frakciót az Európai Parlamentben. Frakciójuk az unió parlamentjének ötödik legnagyobb politikai csoportja.

Tőkés László csatlakozott az Európai Parlament Európai Szabad Szövetség Frakciójához

Az Európai Szabad Szövetség (EFA) Frakciójának elnöke, **Ian Hudgton** örömmel üdvözölte Tőkés László európai parlamenti képviselő azon döntését, hogy csatlakozik az Európai Parlament Európai Szabad Szövetség Frakciójához. Tőkés László döntését a frakció mai ülésén hagyták jóvá.

Főtiszteletű **Tőkés László** püspök 2007 novembere óta a romániai magyarság európai parlamenti képviselője. 1990 óta szolgál a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökeként. Az emberi jogok és a polgári szabadságjogok melletti következetes kiállásáról vált közismertté. Temesvári lelkesként Tőkés László szembekeült Ceausescuval, és az elnyomó rendszer azon igyekezete, hogy eltávolítsa őt temesvári szolgálati helyéről végül az 1989-es romániai forradalomhoz vezetett.

„Nagy öröm számunkra, hogy Tőkés Lászlót az Európai Szabad Szövetség Frakciójában üdvözölhetjük” – nyilatkozta **Ian Hudgton** frakcióelnök. „Még csak tavaly november óta európai parlamenti képviselő, de már a romániai magyarság elkötelezett szószólójaként is hírnevet szerzett magának. A romániai diktatúra idején való békés ellenállása széles körben ismert és elismert. Kétségtelen, hogy nagy feladatok várnak rá az Európai Parlamentben is.”

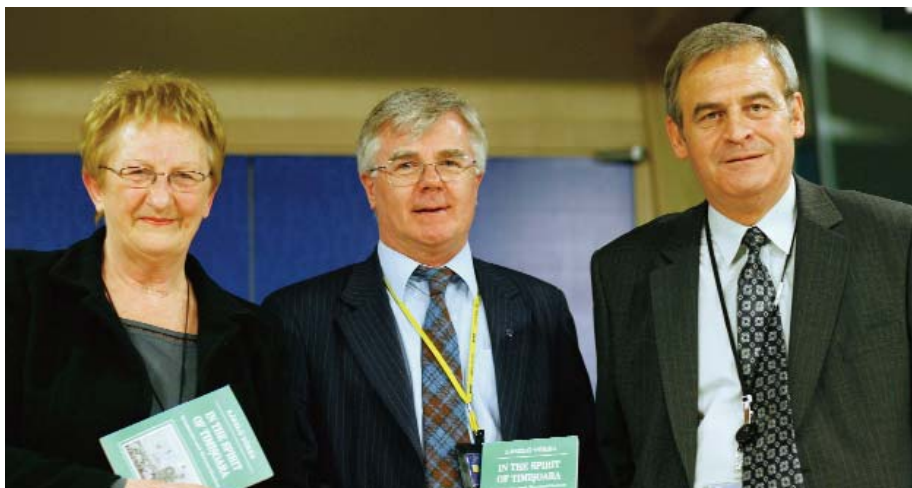
„Köszönöm, hogy szeretettel fogadtak az Európai Szabad Szövetség Frakciójában.” – mondta Tőkés László. „Újdonsült szövetségünk alapja, hogy fontos célkitűzésük az európai nyelvi és nemzeti kisebbségek védelme, a méltányosság és a társadalmi igazságosság jegyében. Biztos vagyok abban, kölcsönösen javunkra válik, hogy immár az Önök kötelékében folytatom európai parlamenti munkámat a volt közép-kelet-európai kommunista országok, Románia általános jóléte és a Kárpát-medencei magyar kisebbségek érdekében.”

„Mai bejelentésünket hosszabb távú együttműködésünk előzi meg. Nelly Maes elnökszony különösen sokat segített a közös gondok európai-szintű napirenden tartásában.” – fűzte hozzá Tőkés László. „Örömmel tekintek a frakciótársaimmal való közös munkálkodás elé, különösképpen az Európai Unió kisebbségpolitikáját illetően. Hadd idézzem Nelly Maest: »Légy flamand, hogy európai lehess«. A romániai magyarokra alkalmazva, a mondás így hangozhat: magyarként lenni Európának.”

„Őszintén örvendek Tőkés püspök úr döntésének – jelentette ki Nelly Maes. – Évek óta ismerjük egymást, és több ízben dolgoztunk már együtt az európai kisebbségek jogainak védelmében. Tőkés püspök úr döntése – amellyel a többi magyar európai parlamenti képviselő is egyetértett – azt jelenti, hogy megújíthatjuk és megerősíthetjük együttműködésünket az Európai Unió kisebbségpolitikájában, frakciónkon belül és mindazon képviselőkkel összefogva, akik egyetértenek célkitűzéseinkkel.”

Brüsszel, 2008. április 9.

az Európai Parlament EFA-frakciójának és Tőkés László EP-képviselő Sajtóirodája

Nelly Maes, Ian Hudgton és Tőkés László

Group of Free Alliance European Conservatives and Reformists in the European Parliament
Groupe d'Alliance Européenne Conservateurs et Réformistes dans le Parlement européen
Le Mouvement des Droites et des Réformistes

M. László TÖKÉS
Membre du Parlement européen
ASP 01E246

Bruxelles, le 7 avril 2008

Cher Monsieur le Député,

Je vous écris afin de vous remercier de l'intérêt que vous avez exprimé pour le Groupe politique que je dirige, le Groupe PPE-DE au Parlement européen. Je constate avec beaucoup de fierté qu'un homme qui a joué un rôle sans aucun doute, historique, dans la transformation démocratique de l'Europe centrale nourrit des sentiments pour le Parti populaire européen. Nos valeurs sont les mêmes, et c'est dans cet esprit commun que je vous souhaite beaucoup de réussite dans votre engagement politique au niveau européen.

Je voudrais saisir cette occasion pour vous assurer que le Groupe PPE-DE va continuer de soutenir votre engagement politique important dans le domaine de l'anti-communisme, de la démocratie chrétienne, et du respect des droits de l'Homme. Je suis convaincu que vous allez rester un allié de notre famille politique et de notre Groupe au Parlement en particulier. Nous avons beaucoup de respect pour votre courage politique ainsi que pour votre fermeté morale que vous avez témoignée pendant toute votre vie. Je reste à votre disposition dans nos efforts communs pour renforcer les valeurs chrétiennes-démocratiques de l'Union européenne.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Député, mes salutations les meilleures.

Joseph Daul

Joseph Daul

Joseph Daul levele

Tőkés László európai parlamenti képviselő úr részére

Tisztelt Képviselő Úr!

Ezúton szeretném megköszönni, hogy csatlakozási szándékát jelezte az általam vezetett Európai Néppárt – Európai Demokraták parlamenti frakciójához. Nagy büszkeséggel tölt el, hogy egy olyan személyiség, aki minden kétséget kizáróan történelmi szerepet vállalt Közép Európa demokratikus átalakításában, érdeklődést mutat az Európai Néppárt irányában. Értékkendünk valóban azonos, ezért kívánok sok sikert európai szintű politikai vállalásaihoz.

Engedje meg ugyanakkor, hogy ezt az alkalmat is megragadjam arra, hogy politikai tevékenységében az európai néppárti frakció teljes és folyamatos támogatásról biztosítsam, főként a kommunizmus elleni harc, a kereszténydemokrácia eszmeiségének hirdetése és az emberi jogok védelme területén. Meggyőződésem, hogy politikai családjunk, különösképpen pedig Frakciónk közeli szövetségese marad az Európai Parlamentben. Rendkívül tiszteljük következetes politikai bátorságát, erkölcsi szilárdságát és elkötelezettségét. Mindenkori rendelkezésére állok az Európai Unió kereszténydemokrata értékkendőnek megerősítését célzó erőfeszítéseiben.

Baráti köszöntéssel:

Brüsszel, 2008. április 9.

Joseph Daul,
az európai néppárti frakció elnöke

Levélváltás

A Néppárti Frakció Tagjainak

A román delegáció hivatalos álláspontja Tőkés László Európai Néppárt és az Európai Demokraták Frakciójához való csatlakozása tárgyában

Tisztelt Munkatársak!

A következő üzenetet Tőkés úr azon legutóbbi levele kapcsán küldöm Önöknek, amelyet frakciónk tagjainak írt. Köztudott, hogy a román néppárti delegáció arra a döntésre jutott, hogy nem támogatja Romániában függetlenként mandátumot szerző Tőkés László néppárti tagfelvételét. A döntés demokratikus módon született, amit delegáción belüli vita előzött meg. A döntés az Európai Néppárt és az Európai Demokraták Frakciójának szabályzatát figyelembe véve született, amely kimondja, hogy egy nemzeti delegációnak jogában áll döntenie saját országa képviselőjének tagfelvételi kérelméről. Több fontos körülmény játszott közre a döntés meghozatalában, amelyek Tőkés úr politikai tevékenységének hangsúlyozottan nacionalista üzenetével hozhatók kapcsolatba. Tőkés úr európai választási kampányát a kizárólag a területi autonómia jelszava köré építette, a Románia területéhez tartozó, ún. Székelyföld összefüggésében. A döntéshozatal egy, a Tőkés úr tagfelvételi kérelmének elfogadása esetén fellépő, az ez évi romániai választásokra gyakorolt politikai visszahatás részletes elemzése előzte meg. (Helyhatósági választásokra májusban, általános választásokra novemberben kerül sor). Ahogy azzal Önök is tisztában vannak, a Demokrata Liberális Párt nyerte meg a 2007. novemberi európai parlamenti választásokat. Az erdélyi régió, amire Székelyföld is tartozik, ugyanaz a terület, amely a legtöbb szavazatot biztosította számunkra.

A fentnevezett országokban a Demokrata Liberális Pártnak számos megyeközponti polgármestere van. Ezek jelentős nehézségek elé nézhetnek az elkövetkezendő választásokon, ha magyarozással kell majd szolgálniuk, hogy a párt, amelynek ők is tagjai, miért fogadta be saját európai politikai tömörülésükbe Tőkés urat, aki nyíltan felvállalja a területi autonómia ügyét néhány erdélyi régió esetében. A mi pártunk ereje a minden európai tagországot képviselő politikai pártok együttes erejéből fakad, ezért a tagpártok számára természetes és magától értetődő, hogy megpróbálják maximalizálni országuk politikai eredményeit. Tőkés László politikai tevékenységét és nézeteit hivatalosan bemutatni a következő csatolt szemelvények Az idézett részek Tőkés úr hivatalos honlapjáról származnak, ami a következő címen található meg: <http://www.tokes.ro/>. Különösképpen szeretnénk felhívni figyelmüket, hogy két friss, az Európai Parlamentbe való megválasztása után született nyilatkozatában, azt állítja, hogy **Erdély és Bánság (két román régió) nem romániai területek**. A nyilatkozatban fény derül Tőkés úr azon szándékára is, hogy Brüsszelben lobby-irodát nyit „Székelyföld” autonómiáját kivívandó. Legvégül, kérjük, vegyék figyelembe, hogy **a fenti ügy kizárólagosan Románia hatáskörébe tartozik**, és bármely EU-s tagország beavatkozásai kísérlete teljes mértékben helytelenek minősül.

Sorin Frunzaverde, a román néppárti delegáció vezetője, a Román Demokrata-Liberális Párt Nemzetközi Kapcsolatainak igazgatója **Marian-Jean Marinescu**, az Európai Néppárt és az Európai Demokraták Frakciójának alelnöke, a Román Demokrata Liberális Párt országos vezetőségének tagja

Tisztelt Munkatársak!

Elképzelhetetlenek tartom, hogy az Európai Unióban, ahol a legerősebb politikai irány a decentralizáció, és a legtöbb tagállamban létezik valamilyen autonómiaforma, a román európai parlamenti küldöttségnek hatalmában áll akadályozni vagy ellehetetleníteni Tőkés László püspök néppárti tagságát.

Hangsúlyos módon emlékeztetek arra, hogy az autonómia (annak különböző módozataival) az egyik legjobb, széles körben elfogadott és működőképes megoldás a többség és a nemzeti, illetve regionális kisebbségek együttélésére, különösképpen azért, mert ez a megoldás egyáltalán nem veszélyezteti az adott ország területi integritását.

Az Európai Néppárt és az Európai Demokraták Frakciójának nagy szegényére válna, ha ilyen nevetséges és mondva csinált okok alapján megtagadnánk Tőkés László tagfelvételét. És mindezt ráadásul azzal az emberrel tennénk meg, aki az Európai Néppárt egyik tagpártjának a tagja, a keresztény értékrend jeles képviselője, és akinek jelentős szerepe volt Románia jelenlegi demokráciájának kivívásában.

Ösztönt remélem, hogy az Európai Néppárt és az Európai Demokraták — a keresztény értékrendet felvállaló képviselőtársaim — nem veszik komolyan a román delegáció félrevezető okfejtését.

Tisztelettel

Edit Bauer

Tisztelt munkatársak!

Szeretném kifejezni szegényerzetemet csoportunk hozzáállása miatt, amit Tőkés püspök csatlakozását illetően tanúsított. Tőkés úr tényleges tagja az egyik Európai Néppártnak. A kultúrák közötti párbeszéd európai évében (2008), ha már a lehetőségét sem adjuk meg csoportunk minden tagja számára, hogy egy megválasztott, nemzeti kisebbségi Európai Parlamenti képviselő indokait meghallgassa és figyelembe vegye, azt vonja maga után, hogy azon alapvető elveket hagyjuk figyelmen kívül, amelyek viselkedésünket hivatottak megszabni, valamint egyetemes jóváhagyáson, egyetértésen és hosszú évek gyakorlatán alapszanak.

A csoport szabályrendelete mögé bújni gyávaság. A román delegáció hivatalos álláspontja nem jelenthet feloldást vagy kibúvót a felelősség vállalása alól, amit a csoport többi tagjának tanúsítania kell.

Tisztelettel

Erna Hennicot Schoepges, a luxemburgi delegáció tagja

Tisztelt Képviselőtársaim!

Mély megdöbbenéssel olvastam Sorin Frunzaverde és Marian-Jean Marinescu képviselő urak mellékelt levelét, melyben indokolatlan módon kívánják lejáratni személyemet. Minden politikailag tájékozott ember tudja, hogy az **autonómia** széles körben elterjedt, demokratikus intézmény Európában...

Még inkább megdöbbenést vizont az, hogy a román delegáció egyes Tagjai rágalmozó lob-bitevékenységet folytatnak ellenem, azzal vádolva, hogy „szeparatista” volnék. Ezen tragikomikus vádaskodás ellen méltatlannak tartom, hogy védekezzem...

Az egész ügyben az a legfájdalmasabb, hogy román testvéreim ellenséget akarnak kreálni belőlem. Minden más országban tisztesség járna annak, aki szembeszállt az istentelen kommunista diktatúrával...

Az a szerény véleményem, hogy akik így cselekszenek, azok a legfőbb akadályozói a román-magyar megbékélésnek... Kérem, vizsgálják felül

mélyen gyökerező etnopolitikai előítéleteiket, és keressék a keresztény és európai szellemű együttműködést magyar testvéreikkel. Vagy: Önöknek csak a kisebbségi „**alattvaló**” típusa tetszik, aki szolgálisan behódol Önöknek, vagy pedig egyet mond, és mást cselekszik?

„Eu îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul” – idézem szabadon nagy Költőjüket. Hát értsék meg, erről van szó, semmi többről és semmi másról. Isten előtt vétkeztek, aki tovább folytatja az el-lenségeskedést, mert: **Cui prodest?**

Tisztelettel küldöm jókívánásaimat:

Tőkés László

Tisztelt Képviselőtársaim!

Kérem, vessenek véget a fölösleges és erőnket megosztó vitáknak, illetve a diszkriminációnak. Múlt heti frakcióülésünket azzal kezdtük, hogy megvitattuk: tagja lehet-e frakciónknak Tőkés püspök úr, vagy sem. Meggyőződésem, hogy semmi szín alatt sem akadályozhatjuk tovább Tőkés püspök úr felvételét.

Emlékeztetőül: örömmel fogadtunk nemrég sorainkban három román liberális képviselőt, merthogy ők időközben csatlakoztak egyik tagpártunkhoz. Tőkés püspök úr esetéhez hasonlóan, a három liberális képviselő megválasztására sem frakciónk működési szabályzata második fejezetének 4/a cikkelye értelmében került sor, amely kimondja: „A Frakció azon képviselőkből áll, akik az Európai Néppárt (az Európai Unió Kereszténydemokrata Pártjának Szövetsége) tagpártjainak európai parlamenti választási listáin jutnak mandátumhoz”.

Liberális frakciótagjaink a Liberális Demokrata Párt listáján szereztek mandátumot, Tőkés püspök úr pedig független jelöltként. Egyik esetben sem néppárti választási listáról nyertek tehát mandátumot! Később a helyzet megváltozott, azáltal, hogy a néppárti Demokrata Párt egyesült a Liberális Demokrata Párttal, s a három liberális képviselő is az Európai Néppárt tagjává vált. Következésképpen sorainkban foglalnak helyet. Tőkés László viszont alapító tagja egyik tagpártunknak, a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek. Néppárti tagsága tehát folytonos, elvonatkoztatva attól, hogy független jelöltként méretetett meg a választásokon. Az RMDSZ támogatja Tőkés László frakciótagságát, ami egyébként kötelező érvényű is volna minden egyes párttagjuk esetében.

Mindezekből az következik, hogy Tőkés püspök úr frakciótagságára ugyanazok a jogi feltételek vonatkoznak, mint a három liberális képviselőre. Elfogadhatatlannak tartom, hogy az Európai Néppárt névén azonos eset között különbséget tesz: automatikusan befogad három liberális képviselőt, Tőkés képviselő úr frakciótagságát viszont vitatja. Ez nem más, mint diszkrimináció és kettős mérce, amit nem tűrhetünk meg a néppárti frakció kebelében. Valóban létezhetnek politikai nézetkülönbségek egyes romániai EP-képviselők között, amiképpen a mi sorainkban is adódhatnak bizonyos véleménykülönbségek, ezeket viszont a közös politikai értékek miatt el kell viselnünk.

Diszkrimináció-ellenességünk pedig az egyik legfőbb ilyen közös értékünk, hiszen mindannyian demokraták vagyunk.

Nincs értelme tehát a további vitának és habozásnak. Semmi szükség arra, hogy Tőkés László püspök úr felvételét vitassuk, hiszen **már eleve tagja frakciónknak azáltal, hogy tagja a néppárti RMDSZ-nek.**

Surján László, EP-képviselő

a Néppárti Frakció elnökségének tagja
a Magyar Kereszténydemokrata Néppárt alelnöke, az Európai Kereszténydemokrata Unió korábbi alelnöke

Leonard Orban Többnyelvűségért felelős biztoshoz

Tisztelt Biztos úr!

Közös hazánk, Románia polgáraként és európai parlamenti képviselőjeként ezúton kívánom felhívni a Biztos úr figyelmét **Dan Voiculescu** romániai szenátorak a „nyelvtörvény” néven elhíresült törvénykezdeményezésére.

Az Ön által vezetett *A többnyelvűséggel foglalkozó magas szintű munkacsoport Zárójelentésében* ez olvasható: „az új évszázad első évtizedében olyan nyelvoktatási politikát vezetnek be, amely minden nyelv megtanulását szeretné ösztönözni, beleértve a regionális vagy kisebbségi, a bevándorlók által beszélt és a főbb világnyelvek tanulását is”.

Ezen európai szellemiségű előiránnyal teljes ellentétben Dan Voiculescu szenátor tavaly óta egy olyan törvénytervezet elfogadásáért kardoskodik Románia Parlamentjében, amely Románia mindazon polgáraitól megvonná az állampolgárságot, akik „nem beszélnek az állam nyelvét”. Voiculescu úrnak többek között Románia kormánya is jelezte a 3828/14.12.2006-os számú állásfoglalásában, hogy törvénykezdeményezése alkotmányellenes, mivel Románia Alkotmánya kimondja: (5/2) „a születés által elnyert állampolgárságot nem lehet megvonni”; (6/1) „az állam elismeri és garantálja a kisebbségek jogát ahhoz, hogy megőrizzék, fejlesszék és kifejezhessék nemzeti, kulturális, nyelvi és vallási önazonosságukat”; illetve (6/2) „az államnak a nemzeti kisebbségek önazonosságának védelmében, fejlesztésében és kinyilvánításában hozott intézkedései nem lehetnek diszkriminatívak”. Ugyanakkor a 215/2001. számú közgazgatási törvény 90. szakaszában biztosítja, hogy (2) azokban a területi közigazgatási egységekben, ahol a kisebbségekhez tartozó állampolgárok számaránya meghaladja a lakosság 20%-át, a helyi közigazgatási hatóságokhoz anyanyelvükön fordulhatnak szóban és írásban is a polgárok, s a választ mind románul, mind az anyanyelvükön kérhetik. Továbbá a 304/2004. számú igazságügyi törvény 14. cikkelye is kimondja: (2) a kisebbségekhez tartozó állampolgárok a bíróság előtt használhatják anyanyelvüket.

Összegezve: Voiculescu úr „nyelvtörvénye” Románia törvényeinek eleve ellentmond. Ugyanakkor Románia a 396/2002. számú törvény által elfogadta az Európai Állampolgársági Egyezményt, amelynek 5. cikkelye „a diszkrimináció tilalmát” foglalja magában – az alábbiak szerint:

„A diszkrimináció tilalma

1. A részes államok állampolgárságra vonatkozó szabályai nem tartalmazhatnak megkülönböztetést vagy nem foglalhatnak magukban semmilyen olyan gyakorlatot, amely kimeríti a nemen, valláson, fajon, bőrszínen vagy nemzeti vagy etnikai származáson alapuló diszkriminációt.

2. Minden részes államot a diszkrimináció tilalmának elve vezérel állampolgárai tekintetében, függetlenül attól, hogy ők születésüknél fogva állampolgárok-e, vagy az állam állampolgárságát később szerezték meg.”

Szintén az Európai Állampolgársági Egyezmény 7. cikkelye rendelkezik, az állampolgárság ex lege vagy a részes állam kezdeményezése alapján történő elvesztéséről, és az abban fog-

laltak között egyetlen egyet sem találni, amely „az államnyelv mindenki számára való kötelező ismeretét” írta elő.

Tisztelt Biztos úr!

Románia Parlamentje nemrég ratifikálta a *Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartáját*, amely a 7. cikkely d) pontjában előírja: „a regionális és a kisebbségi nyelveknek a magánéletben és közéletben, szóban és írásban való használatának megkönnyítését és/vagy bátorítását”.

Kérem, mindezek figyelembevételével, élve biztosi jogosítványával, haddjon oda, hogy mindannyiunk közös érdekében Románia továbbra is az európaizálódás útján maradjon. Nevezetesen szíveskedjék annak érdekében közbenjárni, hogy Dan Voiculescu hírhedt, diszkriminatív, a nemzeti kisebbségeket emberi és nemzeti méltóságukban sértő nyelvtörvénye haladéktalanul lekerüljön Románia Parlamentjének napirendjéről.

Tisztelettel küldöm üdvözlétemet:

2008. február 14.

Tókes László
EP-képviselő

Franco Frattini Bel- és igazságügyi biztoshoz

Tisztelt Biztos úr!

Románia polgáraként és európai parlamenti képviselőjeként fordulok Önhöz. Több éves politikai huzavona után 1999-ben – jó tíz évvel a rendszerváltás után – a román parlament végre törvényben garantálta és szabályozta a titkoszolgálati kommunista múlt átvilágítását.

A Ceausescu-diktatúra idején a politikai rendőrséggel, vagyis a hírhedt Szekuritátéval együttműködő személyek azonosítása végett felállították a **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** (CNSAS) elnevezésű testületet [a.m. a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács].

A testület érdemben a munkát csupán a 2004-es elnök- és parlamenti választások után tudta elkezdni, amikor – politikai döntés nyomán, Traian Băsescu elnöknek is köszönhetően – megnyiták a volt politikai rendőrség archívumai. Azóta számos befolyásos politikust, ügyészt, bírót, egyházfőt, közéleti személyiséget leplezték le. A CNSAS döntéseit, törvényadta jogakkal élve, többen megfellebezték a bíróságokon, ám mások beismerték ügynökmúltjukat, és az elkövetett bűnökért a nagy nyilvánosság előtt megkövették Románia polgárait. A Konzervatív Párt egykori elnöke, **Dan Voiculescu** szenátor leleplezése után – aki a CNSAS határozata szerint „Félix” fedőnéven besúgóként működött együtt a politikai rendőrséggel – a politikus az **Alkotmánybírósághoz** fordult, jogi útra terelve a CNSAS reá vonatkozó határozatát.

2008. január 31-én az Alkotmánybíróság 51-es határozatában a nyolc éve érvényben lévő törvény egyes cikkelyeit kifogásolva az egész törvényt alkotmányellenesnek nyilvánította, teljességgel ellehetlenítve a CNSAS működését. Az Alkotmánybíróság indoklása szerint – az alaptörvény értelmében – a CNSAS nem hozhat olyan határozatot, amely megállapítja az együttműködés tényét, az ítékezés, mivel ez az illetékes bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az Alkotmánybíróság döntése közfelháborodást

keltett a román társadalomban, mivel közel húsz évvel a Ceausescu-diktatúra bukása után – gyakorlatilag – leállította az átvilágítás amúgy is lassan és nehézkesen haladó folyamatát.

A túlzófolt programmal dolgozó és személyi állományukban is korlátozott bíróságok nem képesek az átvilágítás átvállalására, másfelől – személyi érintettségük miatt – akár el is fektethetik az ilyen jellegű ügyeket.

A román kormány ugyan sürgősségi kormányrendelettel próbálja a tüzet oltani, átmeneti az átvilágítói testület jogosítványainak egy részét, de ez mindenféleképpen visszalépésnek számít a megelőző állapothoz képest. A helyzet pikantériája ráadásul az, hogy az Alkotmánybíróság maga is érintett az átvilágítás ügyében, hiszen tagjainak többségét még az utód-kommunista **Szociáldemokrata Párt** „ejtőernyőzte be” a mindenható testületbe, köztük olyanokat, mint például **Ion Pedrescu** alkotmánybíró elnök, aki korábban a Szenátus tagjaként kifejezetten akadályozta az átvilágítás folyamatát.

Tisztelt Biztos úr!

Romániában 2008-ban két választást is tartanak, valószínűleg tavasszal következnek a helyhatósági, ősszel pedig a parlamenti megmérettetések. Az Alkotmánybíróság döntése egy választási évben azt is jelenti, hogy a volt politikai rendőrség munkájában résztvevő mai közszereplők mentesülnek az – előzőleg kötelezően előírt – átvilágítás alól, ennek köszönhetően pedig újra jelölhetik magukat, és nagy eséllyel újabb politikai mandátumot nyerhetnek. Ez azzal a kockázattal jár, hogy Romániában a kommunizmus bukása után közel két évtizeddel is a régi rendszer kiszolgálói gyakorolhatják tovább a hatalmat, megőrizvén befolyásukat a társadalmi és politikai élet minden területén, tovább hátráltatva – példának okáért – az igazságügyi reform megvalósulását és a korrupcióellenes küzdelem előmenetelét, egészében véve pedig országunk tényleges európai felzárkózását.

Sem Ön, sem mi nem kívánhatunk egy olyan tagországot az Európai Unióban, amelyben a lényegi döntéseket a közös jövőnk érintő kérdésekben a kommunista államterror volt kiszolgálói hoznak meg, határoznak meg vagy befolyásolnak.

Ennek a botrányos esetnek az adalékeképpen ugyanakkor tisztelettel tudatom Önnel, hogy Romániában idén újból lendületet vett a posztkommunista átmenet hosszúra nyúló időszakában mindvégig hátráltatott **szembenézés a kommunista múlttal**. Evidenciának számít, hogy a volt kommunista országok igazából csak akkor válhatnak „európaivá”, hogyha a kommunista múlt átkos örökségével végképp szakítani tudnak.

Mindezek figyelembevételével, tisztelettel kérem, hogy európai biztosi jogosítványával élve, mindannyiunk közös érdekében járjon közben a romániai átvilágítási folyamat elősegítése érdekében. Kérem, hogy a törvényesség és a jogállamiság biztosítása, valamint az igazságügyi reform előmozdítása érdekében kezdeményezzen ténymegállapító vizsgálatot az alkotmánybírói túlkapasok, valamint az átvilágítás törvényes szabályozása ügyében.

Tisztelettel küldöm üdvözlétemet:

2008. február 18.

Tókes László
EP-képviselő

Deputációban

Hitünk tanítása szerint Krisztus Urunk **közbenjárónk** nekünk az Atyánál. Ő az, aki irántunk érzett, mérhetetlen szeretetétől indítva, vérét ontva **hadakozik** értünk, és az Atya jobbján **esedezik** megváltottaiért. Érettünk jött el a világra, értünk szól, értünk él és hal.

Nemzeti ünnepünkön, valamint **Nagy-péntek** és **Húsvét** ünnepeink közeledtén hálaadással dicsérjük az Urat, aki hősként szállt harcba értünk, és megmentésünkért áldozta életét.

„**Isten bajnoka**” példát nyújtott nekünk, hogy miképpen vállaljunk szolgálatot és – ha kell – áldozatot ember- és nemzettársainkért. Azóta, a történelem során hitünk és népünk jelei, Krisztus

„... **hitünk hőseinek nyomdokát követve**”

Urunk követői és katonái számtalan esetben szálltak síkra övéikért, nem egyszer vérükkel pecsételve meg odaadó hitüket. „A gonosz

ellen szabad lelkiismerettel viaskodtak” – akár embert és hitet próbáló, vértelen harcban, akár a bátorság próbáját kiálló, háborús küzdelemben. Királyunk és közbenjárónk példáját, valamint hitünk hőseinek nyomdokát követve mi, mai magyarok se vonjuk el magunkat önző módon a szolgálattól. A hivatástudó kereszténynek mindig is **az Úr követségében** járnak. Isten választottainak és közösségünk megválasztottainak szent küldetésük megbízóik hűségese képvisellete, az értük való közbenjárás.

Az Aradi Tizenhármak egyike, **Pöltner Ernő** kegyetlen kivégzéséhez lelki erőt gyűjtve és nemes sorstársaira gondolva, halála előtt ezeket mondotta: „Szép kis deputáció megy az Úristenhez, hogy a magyarok ügyét képviselje”. A „magyar Golgota” küldöttei valóban krisztusi módon, életükkel és halálukkal áldozva teljesítették be hivatásukat. Isten előtt, valamint több fronton zajló, jelenkori küzdelmeinkben szabadságharcunk hőseinél ma sem képviselhetné senki jobban nemzetünket és igazunkat!

Kevésbé dicsőséges korunk Istenben bízó és öntudatos gyermekeként keressük meg mi is a helyünket abban a **DEPUTÁCIÓBAN**, mely Isten elé viszi és a nemzeti közösségek Európája elé tárja orvoslásra és megoldásra váró, közös ügyeinket.

Strasbourg, 2008. március 15.

Tőkés László

Az EP plenáris ülése

2008. április 21–24., Strasbourg

Az Európai Parlament áprilisi strasbourgi plenáris ülésén a képviselők elfogadták Barsiné Pataky Etelka jelentését az európai műholdas navigációs rendszer, a Galileo beindításáról. A parlament vitázott a totalitárius rendszerek által elkövetett bűnökről, valamint az EU-USA vízummegállapodásokról. Jelentést fogadtak el a szervátültetésekről és a drogellenes küzdelemről is.

A hétfői ülésnapon a képviselők a napirend előtti felszólalások után a 2009-es uniós költségvetéshez adott parlamenti iránymutatásokról vitáztak (Haug-jelentés), majd a totalitárius rendszerek által elkövetett népiirtásokról, emberiség elleni és háborús bűntettekről tartott vitát az EP. Később a szervátültetésekről (Adamou) Kedden délelőtt az EU-intézmények 2006-os költségvetési mentesítése volt a téma, délután pedig Barsiné Pataky Etelka Galileo-jelentéséről vitázott az EP, amelyet másnap elfogadtak. Kedd este tartották a Kína Afrikai szerepvállalásáról szóló jelentés (Gomes) vitáját.

Szerda reggel tartott vitát az EP az EU és az USA közötti vízummegállapodások és az utasadat-nyilvántartások kapcsán, aztán szavaztak a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságról szóló jelentésről (Meijer). Délben, ünnepélyes ülésen szólalt fel a szlovén államfő.

Csütörtökön többek között az Európai Bizottság 2009-es politikai stratégiájáról fogadtak el állásfoglalást az EP.

www.europarl.europa.eu

Tőkés László hozzászólása

a Bizottság által szervezendő meghallgatás a totalitárius rendszerek által elkövetett népiirtás bűntettei, az emberiség elleni bűntettek és a háborús bűntettek kapcsán

Mérsékelt elégtétellel üdvözölhetjük, hogy az Európai Unió figyelme ismét a totalitárius rendszerek által elkövetett bűntettek felé fordul. Nagy szükség van erre, hiszen a volt kommunista országok terhes múltjukkal mind a mai napig nem voltak képesek szembenézni, és a diktatúra visszahúzó örökségétől sem voltak képesek szabadulni.

A **nemzeti szocializmus** és a **kommunizmus** idején elkövetett emberiség elleni bűntettek dolgában a világ még mindig kettős mércével mér. A nürnbergi perrel elentétben „a kommunizmus perére” még mindig nem került sor.

Mindkét diktatórikus rezsim egyként elnyomta a szabadságot, az emberi jogokat, elnyomta az egyházakat, és a megnyomorította a nemzeti kisebbségek életét. Emberi és közösségi tragédiák sokasága kapcsolódik a kommunizmus és a fasizmus-hoz.

A történelmi, politikai, emberi és erkölcsi jóvátétel alig elkezdett folyamatát tovább kell folytatni. A romániai **Tismăneanu-jelentés** példamutató ebben a tekintetben. A kommunizmus több százezernyi áldozatáról és a diktatúra romániai rémtetteiről fest hiteles képet.

Meggyőződésem, hogy az **1989**-ben elkezdődött **rendszerváltozás** a múlttal való szembenézés nélkül nem lehet teljes. A volt kommunista országok tényleges európai integrációja is megköveteli a diktatúra elítélését, valamint az igazság- és jóvátételt. Ehhez kérem az Európai Parlament hatékony közreműködését.

Shöpfung György professzor úrral Brüsszelben

Rendkívüli vita Tibetről az Európai Parlamentben

Az EP rendkívüli plenáris ülésén, április 9-én délután a tibeti helyzetről vitáztak a képviselők. Hans-Gert Pöttering házelnök felolvasta a dalai láma üzenetét, amelyben az egyházfő köszönetet mond az EP-képviselőknek. A parlament elemezte a legutóbbi európai tanácsi ülésen történteket is.

A tibeti helyzetről folytatott vita előtt **Hans-Gert Pöttering** üdvözölte a tibeti emigráns kormány és parlament Brüsszelben megjelent képviselőit. A házelnök emlékeztetett: az EP mindig is kiállt az emberi jogok védelméért. Pöttering azt mondta, a tibeti események aggodalommal töltik el az EP-t, amely elítéli az erőszak minden formáját, a kínai katonai és rendőri erők aránytalan fellépését, a békés demonstrálók megölését. Az EP elnöke szolidaritását fejezte ki a dalai lámával, hozzátéve: „nem engedhetjük meg, hogy nevét a terrorizmussal összefüggésben említsék és demonizálják”. Pöttering azt követelte a pekingi illetékesektől, tárgyaljanak a dalai lámával, és Kína területi integritása keretei között próbáljanak egységre jutni. A házelnök bejelentette, hogy a láma elfogadta az EP meghívását, és várhatóan decemberben felszólal a parlamentben, a kultúrák közötti párbeszéd éve keretében. Pöttering azt mondta, az EU jó kapcsolatokra törekszik Kínával, és szeretné, hogy az olimpiai játékok sikeresek legyenek. Ez utóbbihoz azonban – tette hozzá – tiszteletben kell tartani a vallási identitást, és korrekt tájékoztatás kell nyújtani a játékokról. A politikus elítélte, hogy Tibetből elűzték az újságírókat. A házelnök – aki maga is meghívást kapott az olimpia megnyitójára – úgy vélte, minden felelősséggel bíró politikusnak fel kell tennie a kérdést, részt vehet-e a megnyitó ünnepségen, ha a kínai vezetők nem törekednek a párbeszédre és a kompromisszumra.

A házelnök bejelentette, levelet kapott a dalai lámától. Ebből idézte azt a részt, amelyben az egyházfő köszönetet mond az EP minden képviselőjének, és megköszöni a parlament támogatását, megértését és szolidaritását. Az EU Tanácsa nevében **Janez Lenarčič**, szlovén Európa-ügyi miniszter konstruktív párbeszédre szólította fel Pekinget, és reményét fejezte ki, hogy Kína be fogja engedni Tibetbe a független média képviselőit. A politikus emlékeztetett: az unió sportminiszterei nemrégiben az olimpia bojkottja ellen foglaltak állást, és úgy vélték, a játékok rávilágíthatnak az emberi jogok ügyére. A szlovén külügyminiszter a dalai lámával való párbeszédre és a békéltalozók szabadon bocsátására szólította fel Kínát - tette hozzá a politikus. Az Európai Bizottság nevében **Benita Ferrero-Waldner** azt mondta, az erőszak soha nem igazolható. A politikus az erőszak alkalmazásától való tartózkodásra, valamint a tibetiekkel folytatott párbeszédre szólította fel Pekinget, és arra, hogy engedjék be a független médiát Tibetbe. Ferrero-Waldner azt mondta, a nemzetközi közösség mindig is tiszteletben tartotta Kína területi integritását, az emberi jogok ugyanakkor nem pusztán belügyek, és az embereknek joguk van békésen demonstrálni. Az olimpia nem politikai esemény, azt a szólásszabadságot is magában foglaló olimpiai eszme tiszteletben tartásával kell megrendezni – tette hozzá az EU külügyi biztosa.

www.europarl.europa.eu

Tőkés László felszólalása Tibet ügyében

Még alig ültek el a **Koszovó** függetlenségének kikiáltása keltette hullámok, és máris a véres elnyomást szenvedő **Tibet** ellenállása vonja magára a pekingi nyári olimpiára készülő világ figyelmét.

Mindkét esetben nacionalista-kommunista rendőrállamok erőszakos gyarmatosító politikája vezetett vérontáshoz. Mindkét esetben a népek **önrendelkezési jogának** megtagadása idézett elő az egész világ békéjét veszélyeztető válsághelyzetet. A Béke Nobel-díjas **Dalai Láma** leleplezte a tibeti nép ellen folytatott **kulturális genocídiumot** és **demográfiai agressziót**.

A volt kommunista **Romániában** is jól ismertek ezek a módszerek. **Ceaușescu** is Románia „belügyének” tekintette a kisebbségek elnyomását – miként a tibetiek esetében **Kína** is ezt hangoztatja. **XVI. Benedek** pápával együtt az Európai Parlament is lépjen fel „az igazságtalanság, a gyűlölet és az erőszak ellen”. Szálljon síkra Tibet **területi autonómiájának** biztosítása érdekében!

Várjuk, hogy a Dalai Láma és a Római Pápa itt, Európa Képviselőházában mondja el a világnak, hogy: **igazság** nélkül nincsen **békesség**.

Strasbourg, 2008. április 9.

Őszentsége, a Dalai Láma részére

Őszentsége!

Az erdélyi magyarság európai parlamenti képviselőjeként ez úton kívánom legmélyebb együttérzésemről biztosítani a tibeti népet az országukból érkező aggasztó hírek hallatán.

Erdélyi közösségünk mindenkor büszkén gondol arra, hogy **Kőrösi Csoma Sándor**, aki annakidején angol-tibeti szótárával utat nyitott egyedülálló kultúrájunknak a nyugati világ felé, közülünk való – erdélyi magyar – volt.

Saját tapasztalataink alapján közösségünk tökéletesen érti Önt, amikor népe szenvedéseinek leírásakor „**kulturális genocídiumról**” és „**demográfiai agresszióról**” beszél. Emellett **1989** szelleme is arra kötelez, hogy felelősen szavam Tibet kegyetlen elnyomása láttán: röviddel azután, hogy a tibeti nép szabadságvágyát megtestesítő önfeláldozó és békés küzdelmét Nobel Békédíjjal jutalmazták, kicsiny keresztény gyülekezetem hitbéli bátorsága és békés ellenállása elindította Temesváron a romániai antikommunista forradalmat.

Mellékelve küldöm Önnek tájékoztatásul európai parlamenti felszólalásomat, melyben a tibeti nép támogatására kérem képviselőtársaimat. Kérem, tudassa velem, miként támogathatnám ügyüket a továbbiakban.

Tisztelettel,

Tőkés László püspök

Európai parlamenti képviselő

„... Tibetben kulturális genocídium zajlik”

Tőkés László püspök, európai parlamenti képviselő úr részére

Tisztelt Képviselő Úr!

Köszönetel vettük folyó év április 14-én kelt, Őszentségéhez, a Dalai Lámához írott levelét. Őszintén köszönjük aggodásait és tibeti népünkkel való szolidaritását történelmünk ezen kritikuss pillanatában, és nagyra értékeljük április 9-i, európai parlamenti felszólalását népünk védelmében. Támogatónkat első-sorban az igazságosság és a méltanyosság védelmezőiként, s nem kizárólag Tibet barátaként tartjuk számon. Amint arról értesült, a Tibeti Autonóm Tartományban, illetve más, Kínával határos tibeti régiókban is ezrével vonultak az utcára a tibetiek. Békés tiltakozásukkal arra akarták felhívni a figyelmet, hogy alapvető emberi- és szabadságjogaikat is korlátozzák. A tibetiek egyre inkább kisebbséggé válnak szülőhazájukban, s ez népünk egyenes arányú gazdasági marginalizációjához vezet. A tibetieket arra kényszerítik, hogy a kínai nyelvet használják mindennapjaikban. Ezért kénytelen Őszentsége arról beszélni, hogy Tibetben kulturális genocídium zajlik. A legutóbbi években a kínai hatóságok úgynevezett „hazafias” átnevelő tanórkat vezettek be kolostorainkban, melynek során a szerzeteseinket arra kényszerítették, hogy Őszentségét a Dalai Lámát gyalázzák. Mindezen körülmények egyenes úton vezettek a közelmúlt utcai tiltakozásaihoz. A brutális megtorlás mérlege: sok száz tibeti halott és súlyos sebesült, illetőleg több ezer tibeti letartóztatott. Helyzetünk válságos: semmit sem tudunk a legtöbb letartóztatott honfitársunkról; sok kolostorunkat körülrzárt a kínai hadsereg, szerzeteseink sem ételhez, sem ivóvízhez nem juthatnak. Szorongatott helyzetünkben fordulunk a nemzetközi közvéleményhez sürgős segítségért. Arra kérjük a nemzetközi szervezeteket, a nemzetközi kormányokat és parlamenteket, valamint a magánembereket, hogy ítélik el a Tibetben zajló kegyetlen elnyomást, és követeljék a következőket:

A tibeti területen zajló brutális öldöklés azonnali felszámolását; a letartóztatott és fogvatartott tibetiek azonnali szabadonbocsátását; független tényfeltáró bizottság azonnali Tibetbe küldését; a nemzetközi sajtó azonnali beengedését Tibet területére; a lakosság szabad mozgás és az alapvető napi szükségletekhez való hozzáférést Tibetben.

Legjobb kívánságaimat küldöm Önnek – tisztelettel:

Tenzin Takhla

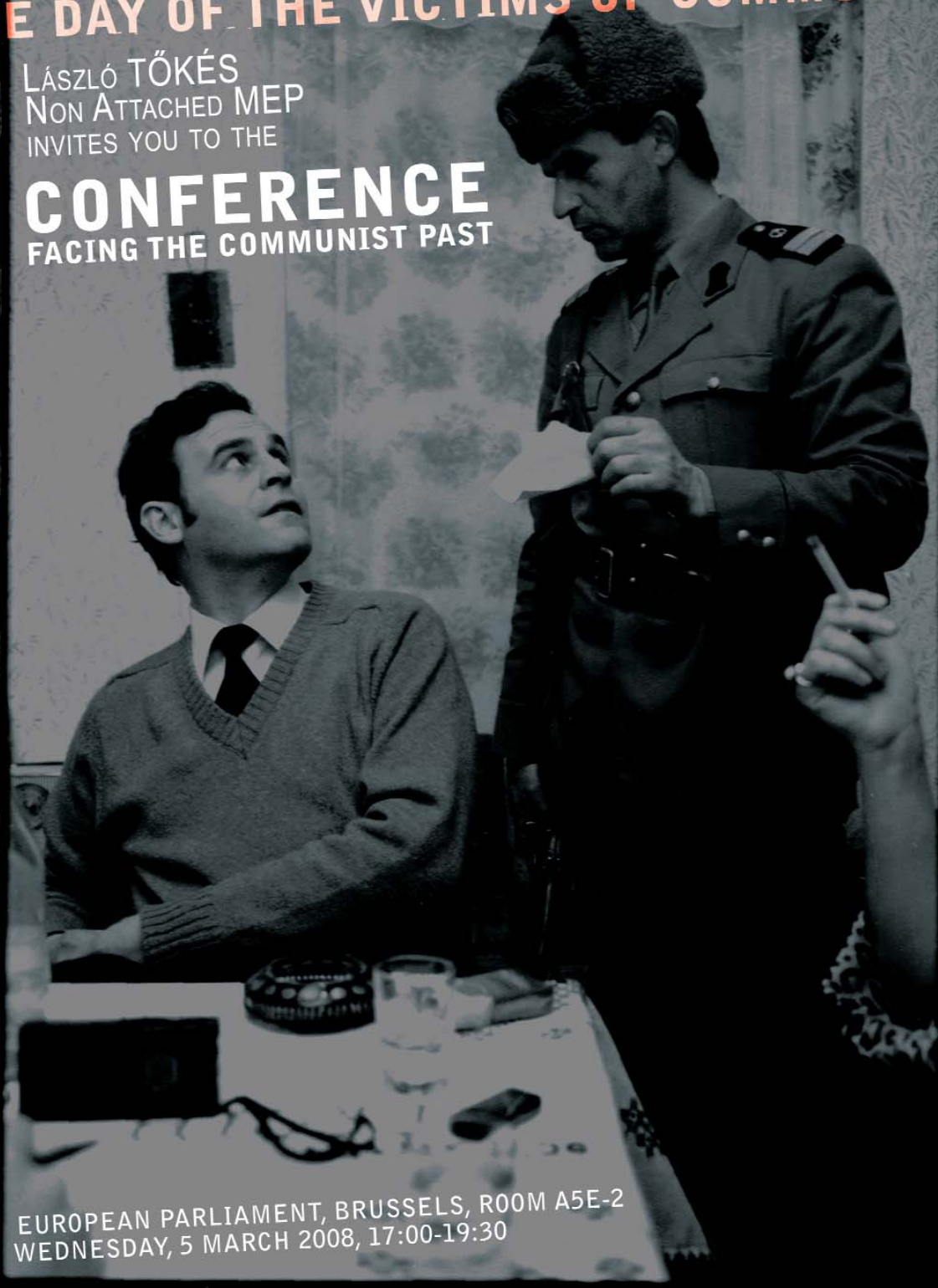
Őszentsége, a Dalai Láma Hivatalának vezetője

COMMEMORATING

THE DAY OF THE VICTIMS OF COMMUNISM

LÁSZLÓ TŐKÉS
NON ATTACHED MEP
INVITES YOU TO THE

CONFERENCE
FACING THE COMMUNIST PAST

EUROPEAN PARLIAMENT, BRUSSELS, ROOM A5E-2
WEDNESDAY, 5 MARCH 2008, 17:00-19:30

SZEMBENÉZÉS A KOMMUNISTA MÚLTAL

Unió, Erdélye!!
dEPutáció

TŐKÉS LÁSZLÓ
EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐ
SAJTÓIRODÁJÁNAK HAVI ÉRTESTŐJE

Melléklet

Temesvártól Brüsszelig!

„Az Európai Unió reformját meghatározó és gyakorlatba ültető folyamat sikere azon is múlhat, hogy tagországai képesek-e szembenézni a mögöttünk hagyott évszázad történéseivel és ennek tanulságait fel tudják-e dolgozni a jövőtervezés során, vagy ezt elmulasztva, megismétlésüket kockáztatják. Az 1989-

neanu-jelentés, melynek alapján a román államfő elítélte a kommunizmust, másfelől hogy az *Alkotmánybíróság* a közel-múltban hozott határozatában nyilvánította alkotmányellenesnek a *Securitate Irattárát Vizsgáló Bizottság* (CNSAS) működését, amivel épp a kommunista múlt felfedése lehetetlenül el.

es rendszerváltoztató események után közel két évtizeddel még mindig időszerű kérdések a kommunista örökség feldolgozása, az átvilágítás és a lusztráció.” – írja **Tőkés László** az *Unió, Erdéllyel!* címet viselő programjában.

Ennek jegyében az európai parlamenti képviselő konferencia-sorozatot indított, valamint egy kutatócsoport felállítását kezdeményezte, hogy a temesvári események 20. évfordulóját már méltóképpen, valamelyest megtisztulva ünnepelehesük. Püspökként továbbra is egyházkerülete teljes átvilágítása mellett tesz hitet, ebben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület is támogatja (amint az olvasható a mellékelt Igazgatótanácsi Határozatban).

A téma súlyához mérten, mintegy a hely szelleme által megkövetelten tartották a programsorozat nyitókonferenciáját 2008. február 15-én, a temesvár-belvárosi református egyházközség gyülekezeti termében, amely *Újvárossy Ernő*nek, a forradalom első mártírjának, Tőkés László egykori közvetlen hívének nevét viseli. A „Szembenezés a kommunizmus örökségével” címet viselő értekezletnek emellett fokozott időszerűséget kölcsönzött, hogy egy évvel ezelőtt született meg a *Tismă-*

A találkozó lényegét talán **Marius Oprea**, a *Kommunizmus Büntetteit Feltáró Intézet* elnöke, miniszterelnöki tanácsos fogalmazta meg a legtömörebben: a kommunista struktúrák, intézmények nem szűntek meg, hanem „privatizálták őket”. A volt állambiztonság átmentette hatalmát, a „szekus-állomány” másod-harmadvonala vezető pozíciókba került, és jelenleg a hatalomgyakorlás számos eszközével rendelkezik.

Ha nem nézünk őszintén szembe múltunkkal, ha nem tárjuk a széles közönség elé az elkövetett bűnöket, ha nem hozzuk nyilvánosságra a „szekus-dossziékat”, azt kockáztatjuk, hogy mindez – (kissé) más formában, más név alatt ugyan, de lényegét tekintve változatlanul – megismétlődhet. Nem egyszerűen a múlt árnyékáról van szó csupán, hanem a jelenünkről, és amiről meg szokás feledkezni: gyermekeink jövőjéről is. Mert mi a garancia arra, válaszolta a közönség soraiból érkezett felvetésre Marius Oprea, hogy akik egykor jelentettek, ma ugyanúgy nem jelentenek? Ha elmarad a felelősségrevonás, a tisztázás, akkor

tulajdonképpen ennek engedünk teret, figyelmeztetett.

A konferencia előadói – **Tőkés László** püspök, EP-képviselő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke, **Florian Mihalcea** újságíró, a *Temesvár Társaság* elnöke, a miniszterelnöki hivatal részéről **Marius Oprea** tanácsos, a *Kommunizmus Büntetteit Feltáró Intézet* elnöke, valamint **Vincze Gábor**, **Molnár János** és **Nagy Mihály** jelenkortörténészek, moderátorként **Toró T. Tibor** parlamenti képviselő, az EMNT alelnöke – mintegy darabonként illesztették össze a mozaikdarabkákat. A közönség hathatós közreműködésével alakult ki a történetekből történelem, felbújtatott presbiterek védték meglehetősen vehemenciával a besúgóként leleplezett tiszteletesüket, a megbocsátás érényét és a gyors felejtés védekező mechanizmusát gyakorolva, miközben az előadók az ítékezés kényszere nélkül sorjáztatták a megdöbbentő adatokat, kutatásaik részeredményeiként felvillantva a pártállami erőszakintézmények és az egyházi vezetés szoros összefonódását, érzékletes példákkal mutatván meg, milyen mélységig hatolt be mindennapi életünkbe a kommunista titkosszolgálat, hogy mai napig a legmagasabb szintig mennyire befolyásolják a döntéshozókat, és hogy mennyire ellenőrzés alatt tarthatják a mindennapi életünket (lásd FNI-botrány).

Tőkés László európai parlamenti képviselő újságírói kérdésre végső célként azt jelölte meg, hogy végre a világ közvéleménye is ítélhesse meg a **kommunizmust** a maga teljességében, rendeljék oda, ahová való: a **fasizmus** mellé. Ezért tartja fontosnak a Tismăneanu-jelentés magyar vonatkozású fejezetének kiteljesítését és önálló formában való megjelentetését, amelyen a Vincze Gábor vezette kutatócsoport dolgozik. És ezért szerveznek márciusban, Brüsszelben rendszerváltó

„... a kommunista struktúrák, intézmények nem szűntek meg, hanem privatizálták őket”

konferenciát, ahol a volt szovjet tömb országainak rendszerváltó élharcosai váltanak eszmét.

„Mivel ünnepelehetnénk legméltóbban a temesvári népfelkelés 20. évfordulóját?” – tette fel a kérdést Tőkés László püspök az értekezletet követő munkabédén. „Forradalommal” – hangzott a lényegretörő válasz a résztvevők köréből.

Temesvár–Nagyvárad, 2008. február 5.

„Szembenezés a kommunista múlttal”

Konferencia Brüsszelben, 2008. március 5.

A Tökés László európai parlamenti képviselő szervezésében megrendezett konferencián a kelet-közép európai rendszerváltozás tanulságait tekintetkét át a meghívott előadók.

Tökés László nyitóelőadásában hangsúlyozta, hogy a kommunizmus tovább él. Noha a berlini falat ledöntötték, az láthatatlanul mégis ott magasodik Európa keleti és nyugati része között. A kommunizmus által „elaknásított” közéletet meg kell tisztítani a múlt közvetlen veszélyt jelentő „taposóaknáitól.” A hiteles történelmi megismerés önmagában még nem elegendő, ezt követnie kell a társadalom erkölcsi értékrendje helyreállításának, az erkölcsi ítélet meghozásának.

A fasizmus összeomlását a nürnbergi per követte. A kommunizmus esetében viszont elmaradt az erkölcsi, jogi és politikai igazság- és jóvátétel. „Tisztán kell látni, hogy a német nácizmus és a szovjet kommunizmus embertelensége azonos töről fakad és éppen ezért azonos elbírálást érdemel” – fogalmazott Tökés László.

Christopher Beazley brit EP-képviselő kiemelte, hogy a nyugatnak nem szabad elfelejtenie a kommunizmus rémtetteit, a Gulágot. Ehhez az igazság kimondása elengedhetetlen. A felnövekvő nemzedékkel az oktatás által kell tudatosítani a diktatúra rémtetteit, s ezért cselekedni kell.

Az angol képviselőt **Vytautas Landsbergis** követte, aki Litvánia első szabadon választott elnökeként vezette át országát a diktatúrából a demokráciába. A kommunizmust a kannibalizmushoz hasonlította, amely „megeszi az embereket”. A román rendszerváltozásra utalva kifejtette: az új „kannibalizmus” a korrupció, Ceaușescu kommunizmusát Iliescu neokommunizmusa váltotta fel, s a titkosszolgálatok sem tűntek el nyomtalanul. Olyannak kell lennünk, mint a „kőre csepegő víz, amely cseppenként lassan felmorzsolja a diktatúra sziklájának maradványait”. Elismerését fejezte ki a konferencia megszervezéséért, és reményét fejezte ki, hogy Tökés Lászlót rövidesen a Néppárti frakció színeiben üdvözölheti.

Tunne-Väldo Kelam, az észt rendszerváltás történelmi személyisége szintén nagyra értékelte Tökés László kezdeményezését. Szoltszenyicint idézve elmondta: „Éljünk hazugság nélkül – mi ennek égisze alatt indítottuk az ellenállást”. Az erőszak és a hazugság elválaszthatatlanok a diktatúrák esetében.

Észtországot Szovjetunió a nemzetközi jog durva sérelmével kebelezte be. A „nácizmus és a kommunizmus ikertestvérek, kéz a kézben robbantották ki a második világháborút. [...] Mi lett volna, ha Magyarország segítséget kap a nyugattól 1956-ban?” – tette fel a költői kérdést. A Prágai Tavasz sorsa is másképpen alakult volna...

A nácizmusról az általánosan elfogadott nemzetközi vélemény tizenöt évvel a második világháború után alakult ki, éppen ezért a kommunizmussal sem szabad megbocsátónak lennünk bő másfél évtizeddel a rendszerváltás után. Mindkét diktatúra áldozatait azonos módon kell kezelni. Javasolta: létesüljön Európai Kutatási Központ a kommunizmus feltárása végett és Tökés Lászlóval együtt indítványozta egy Európai Emléknapp kítűzését a kommunizmus áldozatainak emlékére. Emlékeztetett arra, hogy az Európa Parlamentben hatvan képviselő támogatta aláírásával az Igazság, Igazságosság és Megbékélés munkacsoport létrehozását, az Európai Néppárt pedig 2004-ben dokumentumot fogadott el a kommunizmus elítéléséről.

Schöpflin György EP-képviselő a fasizmus és a kommunizmus századeleji támogatottságáról beszélve kifejtette: a jelenlegi baloldal gyakran úgy próbálja beállítani a radikalizmust, mintha az csak a jobboldalon létezett volna. A modern társadalmak kevésbé vannak kitéve a totalitárius ideológiáknak, ugyanis az elmaradt modernizáció teszi manipulálhatóvá az embereket. A kommunizmus mind az elmélet, mind pedig a gyakorlat szintjén teljesen elhibázott volt és ellenezte a modernizációt. Az erőszakot Lenin tudatosan illesztette ideológiájába, az erőszak által uralt rendszer mindent központosítani és uralni akart. A nyugati baloldal viszont gyakran könnyű felmentésben részesítette a kommunizmust, azt mintegy a szocializmus eltorzult változatának próbálván bemutatni. A kommunizmus „ipari szintre emelte a gyilkolást, találó példa erre az Ukrajnában véghezvitt népirtás” – zárta előadását a képviselő.

A felszólalók sorát **Surján László** EP-képviselő nyitotta meg, aki érdekes egybeesésről szólt: „Ma van Sztálin halálának napja. Ő meghalt, de örökösei még mindig köztünk vannak.” Jellemző példa a szélsőségek együttműködésére a jelen-

legi szlovák kormány, ahol a szélsőjobb együtt kormányoz az egykori kommunis-tákkal.

A Washingtonból érkezett kínai ellen-zéki, **Sen Nieh** egyetemi tanár felhívta a figyelmet arra, hogy a kommunista Kínában mind a mai napig tart a kommunista elnyomás. A múlt tragikus öröksége, hogy a kínai családok 90%-ban van valaki, akit megölt vagy meg-hurcolt a rendszer.

Renate Weber, romániai EP-képviselő, aki a konferencia moderátori tisztjét is betöltötte, a kollektív emlékezés szociali-

„... létesüljön Európai Kutatási Központ a kommunizmus feltárása végett”

zációs szerepét hangsúlyozva az oktatás fontosságát emelte ki. „Elég, ha a fasiz-musról és a kommunizmusról szóló filmek számát összehasonlítjuk, és világosan kitűnik a kettő közötti aránytalanság”.

Erna Hennicot Schoepges luxemburgi EP-képviselő az európai integráció folyamatának kételyeit megfogalmazva tette fel a kérdést: „Vajon ez is csak egy álom? A kultúrák közötti párbeszéd nem hozhat megoldást?”.

Schöpflin György erre reagálva elmondta: a kultúrák közötti párbeszédnek alapvető feltétele, hogy tisztában legyünk azzal, kik is vagyunk, ez pedig csak az identitás megerősítésétől függ.

Zárszában **Tökés László** támogatásáról biztosította a kommunizmussal foglalkozó frakciók közötti munkacsoport felállításának tervét. Az emigrációban élő kínai ellenzéki felszólalására utalva a Kínában sorra kerülő által rendezendő Olimpiai Játékok által nyújtott lehetőségre hívta fel a figyelmet a demokrácia és az emberi jogok érvényesítése terén. Elismerően szólt a **Tismăneanu-jelentésről**, javasolván, hogy valamennyi volt kommunista országban egy hasonló jelentés vegye számba a diktatúra büntetteit.

A jól sikerült értekezlet annak a közös szándéknak a kifejezésével ért véget, hogy a kommunizmus feltárásának megkésett folyamatát töretlenül tovább kell folytatni. Európai Parlamenti képviselőnk elkészítette az ebben a tárgyban idén megrendezett és tervbe vett rendezvények, valamint az idevágó tervek jegyzékét.

Szembenezés a kommunista múlttal

Tőkés László EP-képviselő előadása

Új évszázadunk kezdetétől fogva hagyományra vált Magyarországon és a határain kívülre szakadt magyarok között **A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjának** a megtartása. Annak kapcsán, hogy 1945. február 25-én a megszálló szovjet hatalom pribékjei Budapesten letartóztatták és idegen fogságba hurcolták **Kovács Béla** jeles kiszagdpárti politikus – ezen a napon évről évre kegyelettel emlékezünk meg az Isten- és embertelen totalitárius diktatúra több tíz milliányi, ártatlan áldozatáról.

Ez az alkalom adta az ötletet, hogy idén az **Európai Parlamentben** is megidézzük a kommunista elnyomás hőseinek és áldozatainak emlékét, sőt ennél tovább menve, szakmai jellegű konferenciát rendezzünk a kommunista múlt tárgyában. (Kizárólag gyakorlati, technikai okai vannak annak, hogy rendezvényünket végül is nem az áldozatok emléknapján, hanem csupán ma, egy hét késéssel tudtuk megszervezni.)

Amikor tavaly novemberben **Románia** képviselőjében mandátumot szereztem az Európai Parlamentbe, elsőrendű feladataim között tűztem ki célul a kelet-közép-európai térség, a volt kommunista országok ügyének európai képviselőjét. Egészen világos ugyanis, hogy a kommunista diktatúrák megdőlése és országaink szervezeti – formai – csatlakozása az Unióhoz nem jelenti magától értetődő módon „európaivá” válásunkat. Másfél évtized után, láthatatlan módon posztkommunista társadalmaink és a szabad, demokratikus Nyugat-Európa között még mindig ott magasodik a „**Berlini fal**”. Kommunizmus sújtotta térségünk csak úgy és azáltal válhat igazán „európaivá”, integráns részévé az Uniónak, hogyha végérvényesen leszámol a kommunista, nacionalista múlt visszahúzó örökségével, és az európai, keresztény értékek mentén és rendjén a demokratikus rendszerváltozást hitbeli, erkölcsi megújulása által teszi teljessé.

A romániai rendszerváltozás **1989** decemberében Temesvári Református Egyházunknál vette kezdetét – ott, ahol a Ceaușescu-diktatúrát megbuktató népfelkelés kirobbant. Ott és akkor – a „hallgatás falának” áttörésével – az első lépéseket tettük meg az újraegyesülő Európa felé. Ezen az úton kell tovább haladnunk.

„**Temesvár szelleme**” is arra kötelez bennünket, hogy szembenézzünk múltunkkal, és végképp eltávolítsuk az útból a régi rezsim romjait és mindazokat az akadályokat, melyek előrehaladásunkat gátolják.

Brüsszelbe jövet örömmel szereztem tudomást azokról a törekvésekről, melyek a XX. században tragikus módon megosztott kontinensünk egységének helyreállítására, illetve megteremtésére irányulnak. Az **Egységes Európa – Egységes Történelem** elnevezésű munkacsoport, valamint az **Igazság, Igazságosság és Megbékélés** nevű parlamenti bizottság létrehozásának terve egyaránt előirányozza Kelet-Közép-Európa, a volt szovjet birodalom közelmúltjának feldolgozását és a totalitárius kommunizmus máig ható következményeinek a felszámolását. Ezen a ponton valamennyiünk szándékai találkoznak. A legutóbbi balkáni háborúból kölcsönzött képpel élve: az új, egységes Európát csak úgy leszünk

képesek felépíteni, hogyha a világháborúk és a hidegháború elmúltával eltávolítjuk az útból a harcok idején elhelyezett „tapsóaknákat”, és kontinensünk múltban „elaknásított” földjét megtisztítjuk és szabaddá tesszük a jövő számára – az építkezésre.

A múlttal való őszinte szembenezés és a kommunizmus visszahúzó örökségével való leszámolás – az elmúlt közel húsz esztendőben – a vártnál sokkal nehezebb feladatnak bizonyult. Mi, akiknek a kommunista elnyomás korszaka után a kínkeserves posztkommunista átmenet megpróbáltatásait is el kell szenvednünk, ezt mindenkinél jobban érezzük.

A pusztító tényfeltárás terén még csak elértünk némi eredményt. Az elhallgatás kényszerének megszűntével emlékiratok, könyvek és kiadványok száza láttak nyilvánosságot, alapul szolgálva a **hiteles történelmi megismerésnek**.

Ez azonban még mind kevés. A megismerést ugyanis nem követte az **erkölcsi megtisztulás**: a belátás, az önkritika, a bűnbánat, a bocsánatkérés, a megtérés – az erkölcsi ítélet kimondása, a társadalom erkölcsi értékrendjének a helyreállítása. Sőt, mi több, alattomosan, kerülő utakon, változatos színekben és formákban – csúfos bukását túlélve – volt szállásterületeire és pozícióba visszakapaszkodott képviselői és tovább élő mentalitása által gátat vetve az igazság kimondásának, a tényleges rendszer-változás folytatásának, a társadalom átalakulásának és erkölcsi megújulásának.

Következésképpen, az elért eredmények és sikerek ellenére, az 1989 óta eltelt időszak legnagyobb hiányossága és „deficitje”: az **erkölcsi igazság- és jóvátétel elmaradása**, illetve **végletes fogyatékosossága**.

A náci Németországnak és csatlósainak az összeomlását a „**Nürnbergi per**” követte. A tömeggyilkos „**fasiszta kommunizmus**” **pere** (József Attila megfogalmazása) viszont mindmáig várta magát. A volt kommunista országok hatalmasai kezdetől fogva vonakodnak szembenézni a múlttal. A diktatúrában szocializálódott, sokszorosan manipulált posztkommunista társadalmak szintén hajlamosak „fátyalt borítani” a múltra, sőt többszörös egymásutánban maguk segítettek újból hatalomba régi elnyomóikat, illetve azoknak jogutódait.

De a fasiszmus fölött példásan ítélkező demokratikus világ kommunizmusához való viszonyáról sem mondhatunk lényegesen jobbat. „Európa hallgat, újra hallgat” – állapíthatjuk meg erre nézve, a nagy magyar költőt, **Petőfi Sándort** parafrázálva.

Erdélyi Református Egyházunk – példának okáért – kiábrándultlan tapasztalja, hogy nemzetközi felekezeti és ökumenikus szervezeteink közel két évtized múltán is adóskok az ateista kommunista diktatúra bűntetteinek az elítélésével. Ahhoz is több mint másfél évtizedre volt szükség, hogy az Egyesült Államok elnöke világos érték- és erkölcsi ítéletet mondjon – Vilniusban – a szovjet kommunizmus rémtetteiről és saját országának ebben hordozott felelősségéről. Ugyanennyi időbe telt az is, hogy Washingtonban A Kommunizmus Áldozatainak Emlékművének a felállít-

tásával, tavaly végre megkövessék a totalitárius világrendszer százmilliónyira becsült halálos áldozatainak az emlékét.

Sajnos azonban a rossz példáért nem szükséges ilyen messze mennünk. Annyi évvel a bolsevista diktatúra bukása után ugyanis még az **Európai Unió** is adósa a világnak, a kommunizmus mártírjainak és túlélőinek, nem utolsósorban pedig önmagának azzal, hogy mértékadó határozatban foglaljon állást a kommunizmus ellen. Ebben a tekintetben változatlanul érvényes az Igazság, Igazságosság és Megbékélés EP-munkabizottság kezdeményezőinek azon indítványa, hogy az Európai Parlament – az Európai Néppárt 2004-es kongresszusához hasonlóan – határozati úton mondjon ítéletet a totalitárius kommunizmus felett.

A Parlament épületében nemrég megnyitott lengyel dokumentumkiállítás a jó példa erejével figyelmeztet bennünket arra, hogy végre szakítanunk kell a „kettős mérce” használatának képmutatásával, és a **német náciizmus**, valamint a **szovjet kommunizmus** azonos tőről fakadó embertelenségét azonos elbírálásban kell részesítenünk.

A „keresztény Európa” történelmi távlatából nézve, az elmúlt években okkal és joggal érezhettük úgy, hogy keresztény gyökereinknek, hagyományainknak és értékeinknek az **Európai Alkotmányból** való kimaradása mindnyájunk közös veszteségének számít. Az igazi baj viszont nem annyira az alkotmányos megfogalmazásokban keresendő, hanem sokkal inkább abban az **erkölcsi válságban**, mely európai társadalmainkat és kultúránkat jellemzi – melyről az alkotmányozással kapcsolatos viták is árulkodtak.

A II. világháború, a fasiszmus okozta mélységes válságon Európa – ez utóbbi elítélése által – még képes volt felülemelkedni. Ezzel szemben viszont kommunista múltjával nem tud mit kezdeni, és a tovább élő múlttal saját válságát hozza szobábjára meg.

Mindezeket figyelembe véve, világosan kell látnunk, hogy a kommunista múlttal való szembenezés, a totalitárius kommunizmus bűneivel való leszámolás nem csupán az érintett országok, hanem egész Európa jövője szempontjából is parancsoló erkölcsi kérdés.

Közel húsz éve tartó kitérés, bizonytalankodás és veszteglés után a kommunizmus – történelmi, politikai – perét ideje végre újból felvinnünk, és itt az ideje, hogy a végére járjunk.

A XX. század történetét bemutató **Paul Johnson** a mögöttünk hagyott korszakot „a nagy hazugságok századának” nevezte. Végre a végére kell járnunk az öldöklő XX. század jelenkorunkat is megmértelyező hazugságainak, hogy ezt az új századot – ameddig még nem késő – „tisztá lappal” folytathassuk.

„Hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását – panaszkodik **Jeremiás** próféta. Azt mondják: Békesség, békesség, és nincsen békesség” (Jer. 6, 14)

Európában is megérett az idő az igazság kimondására. Békéjének és biztonságának csak ez lehet a szilárd alapja. Mert úgy igaz, amint **Ésaiás** próféta mondja: „És lesz az igazság műve békesség, és az igazság gyümölcse nyugalom és biztonság mindörökké” (És. 32, 17).

Úgy legyen! (Ámen)

Tőkés László

Brüsszel, 2008. március 5.

Ötven éves az Európai Parlament

<http://www.europarl.europa.eu>

1958–2008: az Európai Parlament fél évszázada

1958. március 19.: a Közgyűlés első ülése

Az Európai Parlament 2008. március 19-én ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. Az EP elődje, a kizárólag konzultációs jogokkal rendelkező Európai Parlamenti Közgyűlés 1958. március 19-én, Strasbourgban tartotta alakuló ülését. A parlament márciusi strasbourgi plenáris ülésén, szerdán ünnepli ötvenedik születésnapját. Az ünnepségre az uniós intézmények vezetői mellett meghívást kaptak az európai nemzeti parlamentek elnökei, EP korábbi elnökei és főtítkárai is.

Az elmúlt ötven évben az Európai Parlament egy kizárólag véleménynyilvánító testületből az Európai Unió egyik fő társjogalkotó intézményévé fejlődött. Jelentőségét tovább növeli a mára kialakult politikai ellenőrző és költségvetési jogköre.

valamint az Euratomot, az Európai Atomenergia-közösséget. Az elgondolás lényege, hogy a személyek, az áruk és a szolgáltatások szabadon mozoghatnak a határokon keresztül.

adták elő a „Happy Birthday” kezdetű éneket. A gyerekkórus születésnap ajándékkal is kedveskedett: a parlamentet ábrázoló saját készítésű festményt nyújtottak át. „Ma 27 európai

„Az elmúlt ötven évben az EP egy kizárólag véleménynyilvánító testületből az EU egyik fő társjogalkotó intézményévé fejlődött.”

Az ESZAK Közgyűlése a római szerződésektől kezdve mind az EGK, mind az Euratom parlamentjévé vált, 1962-ben pedig döntött arról, hogy felveszi az Európai Parlament nevet. A névváltozást hivatalosan csak az 1986-os Egységes Európai Okmány ismerte el. A Közgyűlés tagjait kezdetben általában a tagállami parlamentek delegálták, majd 1979-ben tartják az első általános és közvetlen európai parlamenti választásokat.

Az EU 50. születésnapja

Tavaly március 25-én ünnepeltük a római szerződések aláírásának és az EU létrejöttének 50. évfordulóját.

nemzet 785 tagja alkotja a parlamentet, hét képviselőcsoportot és több mint 150 nemzeti politikai pártot képviselve; a Miniszterek Tanácsával egyenrangú mind jogalkotói, mind pedig költségvetési joghatóság vagyunk; ellenőrzési jogunk van a Bizottság felett, annak elnökének megválasztásán keresztül; mi képviseljük a mintegy 500 millió uniós polgárt, valamint az Európai Unióban létező valamennyi politikai irányzatot; az európai politika magabiztos és meghatározó szereplőjévé váltunk” – hangsúlyozta az ünnepélyes ülésen Hans-Gert Pöttering házelnök.

Mi is történt 50 évvel ezelőtt?

Az EP elődje az Európai Parlamenti Közgyűlés 1958. március 19-én, Strasbourgban tartotta alakuló ülését. Ezt megelőzően, 1951. április 18-án hat ország (Franciaország, Németország, Olaszország és a Benelux államok) aláírja az Európai Szén- és Acélközösségről (ESZAK vagy Montánunió) szóló szerződést, amely először rendelkezik a Közösségi Közgyűlés, a Főhatóság, a Miniszterek Tanácsa és az Európai Bíróság felállításáról.

A hat ország a szén- és acélközösséget létrehozó szerződés sikerén felbuzdulva együttműködését egyéb gazdasági ágazatokra is kiterjeszti. 1957-ben aláírják a római szerződéseket, és ezzel létrehozzák az Európai Gazdasági Közösséget (EGK), más néven a Közös Piacot,

Az EU 50. születésnapján az európai vezetők aláírták a berlini nyilatkozatot, amely hitet tesz a közös értékek mellett és felvázolja az Európa jövőjével kapcsolatos elképzeléseket.

AZ EP születésnapja ünnepsége

Nagyszabású rendezvénnyel ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját az Európai Parlament 2008. március 12-én Strasbourgban, ahol jelen voltak az EP egykori elnökei, a nemzeti parlamentek és az uniós intézmények képviselői. A beszédeket az Európai Ifjúsági Zenekar koncertje és az elmaradhatatlan születésnap tortája követte.

Az ünnepélyes ülés születésnap rendezvénnyel folytatódott, ahol a karlsruhei Európai Általános Iskola tanulói angolul, franciául, németül és olaszul

Az Európai Parlament emberi jogi elismerése, a Szaharov-díj kitüntetettjei

1988	Nelson Mandela és Anatolij Marcsenko (poszthumusz)
1989	Alexander Dubček
1990	Aung San Suu Kyi
1991	Adem Demaçi
1992	Las Madres de la Plaza de Mayo
1993	Oslobodjenje
1994	Taslima Nasreen
1995	Leyla Zana
1996	Vei Csing-seng
1997	Salima Ghezali
1998	Ibrahim Rugova
1999	José Alejandro Xanana Gusmão
2000	¡Basta Ya!
2001	Izzat Ghazzawi, Nurit Peled-Elnanan és Dom Zacarias Kamwenho
2002	Oswaldo José Payá Sardiñas
2003	Az ENSZ és főtítkára Kofi Annan
2004	Zhanna Litvina, a Fehérorosz Újságíró-szövetség elnöke
2005	Asszonyok Fehérben, Hauwa Ibrahim, Riporterek Határok Nélkül
2006	Aljakszandr Milinkevics
2007	Szalih Mahmúd Oszman

2008: a kultúrák közötti párbeszéd európai éve

Gyorsan globalizálódó világunkban, a különböző kultúrák, hagyományok és eszmények soha nem tapasztalt módon lépnek kölcsönhatásba egymással. A kultúrák közötti párbeszéd európai éve célja, hogy sokszínű és bonyolult világunkban a párbeszéd és a megismerés eszközeivel élve Európa népei közelebb kerülhessenek egymáshoz. Az unió mindmáig egyetlen választott testületként, az Európai Parlament teljes mellszélességgel támogatja az évet: idén egy sor kiemelkedő személyiséget teszi tiszteletét a Házban.

A kultúrák közötti párbeszéd európai évét hivatalosan január 8-án nyitották meg Szlovénia fővárosában, Ljubljanában. Az év folyamán számos esemény várja majd az európai polgárokat mind a 27 tagállamban.

A kultúrák közötti 2008
párbeszéd európai éve

Pöttering: „a remény és a derűlátás része életünknek”

Az alábbiakban Hans-Gert Pöttering, az EP elnöke válaszol arra a kérdésre, hogyan járulhat hozzá a parlament a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításához.

A jövő esztendő a kultúrák közötti párbeszéd éve lesz. Mint említette, ez mandátumának központi eleme. Miért olyan fontos ez a téma Önnek?

A kultúrák közötti megértés alapvető fontosságú a világbékéhez. Különösképpen a nyugati és az arab/ iszlám világ közötti kapcsolatok lesznek meghatározóak a XXI. században. Mély meggyőződéseim szerint nem hagyhatjuk, hogy a terrorizmus meggyökerezhesen. Egyes terroristák azt állítják, hogy azért nyúlnak erőszakhoz, mivel az iszlám azt tanítja nekik. Ez elfogadhatatlan, mivel az iszlám önmagában békés vallás.

Sosem felejttem el Anvar Szadat néhai egyiptomi elnöknek az Európai Parlamentben elmondott beszédét, amelyben nyomatékosan leszögezte: az igazi iszlám a béke vallása. Meg kell ragadnunk a lehetőséget, hogy kapcsolatba lépjünk az iszlám világ jóakarató embereivel. Ha ekképp teszünk, az egyesek által előrejelölt „civilizációk összeütközése” nem fog bekövetkezni. Ezért tehát a mi felelősségünk fejleszteni ezt a párbeszédet, amelynek azonban a kölcsönös tolerancián és igazságon kell alapulnia. Ez nem lehet „egyirányú utca”.

Néha úgy tűnik, kevés ok van reménykedni. Derűlátó-e abban a tekintetben, hogy a dolgok valójában jobbra fordulhatnak?

Látott már borúlátó embert győzni? Derűlátónak kell lennünk. Keresztényként, úgy mondanám, a remény és a derűlátás életünk része. Csak akkor lehetünk sikeresek és érhetjük el céljainkat, ha hiszünk bennük. Vegyük például az európai integrációs folyamatot. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy 1979 óta az Európai Parlamentben lehetek. Ekkor még sokan nem gondolták volna, hogy Európa újraegyesül, lesz egy erős Európai Parlamentünk, egy erős európai valutánk – mégis mindezt elértük. Nem egy év alatt, hanem kemény munkával, jó szándékkal és mások együttműködésével. Derűlátó vagyok tehát a kultúrák közötti párbeszéd sikerét illetően.

www.europarl.europa.eu

Párbeszéd a kultúráért – fórum Nagyváradon

A kultúrák közötti párbeszéd európai esztendeje jegyében április 25-én fórumot rendeztek Nagyváradon, amelyen elhangzott: az Európai Unió 500 millió polgára békésen megfér egymás mellett, ha a vallások és kultúrák között folyamatos a párbeszéd. Tökés László nagyváradai református püspök szerint Erdélytől nem idegen ez a szellem, a 450 éve megkötött Tordai vallásbéke megelőzte a kontinens ez irányú törekvéseit. Újra természetessé kell válni hogy románok, magyarok és németek egységben és békében élnek ebben a régióban – tette hozzá az európai parlament képviselője. A különböző hitek egymás mellett élésének bizonyítékául Gervai Tamás debreceni fotóművész Jeruzsálem békéje című emlékkiállítását is megnyitották a református püspöki palotában.

Duna TV

Enescu- és Bartók-dalok

Különleges dalest várta mindazokat, akik szombat délután a nagyváradi filharmónia termébe látogattak. A kultúrák közötti párbeszéd európai éve és a Varadinum keretében a sokoldalú művész, operaénekes, társulatvezető és rendező **Ionel Pantea**, valamint az egy személyben zongoraművész és európai parlamenti képviselő luxemburgi **Erna Hennicot-Schoepges** közös fellépését hallgathattuk meg. A koncert előtt Tökés László köszöntötte a meghívott előadókat és a közönséget.

A műsor és az előadóművészek megválasztásának tekintetében is egyaránt színvonalas dalestet hallhattunk. A program első felében francia nyelvű, míg a másodikban magyar és román dalok hangzottak el, köztük igen ritkán hallható szerzemények is, egytől egyig értő tolmácsolásban. Stílszerűen a hangversenyteremnek nevet adó két kiváló zeneszerző, Enescu és Bartók egy-egy dalciklusa is megszólalt.

Debussy *Fêtes galantes* 1904-es második sorozatával indult az est, majd Enescu Clément Marot soraira írott op.15-ös hét dala következett. Bartók *Négy Magyar népdala* után a kortárs román zeneirodalomba is belekóstolhattunk, Pascal Bentoiu *Șt. O. Iosif* verseire írott ciklusa, valamint az 1931-ben Bákóban született Felicia Donceanu két szerzeménye által (*Dor és Tatăl nostru* . ez utóbbiban szerepet kapott egy csöhang és egy liturgikus funkciójú faharang is).

A Partiumi Magyar Művelődési Céh és Tökés László EP-irodájának szervezésében létrejött színvonalas dalestnek igen nagy sikere volt, a koncertet nagyjából hetvenfőnyi közönség kísérte figyelemmel.

Tóth Gábor, Reggeli Újság

EP-vita Koszovóról

Az EP február 18-án folytatott vitát a koszovói függetlenségi nyilatkozatról és az erre adott nemzetközi reakciókról. Közvetlenül a plenáris vita előtt vett részt az EP külügyi bi-

zottságának rendkívüli ülésén Vuk Jeremits, szerb külügyminiszter. A parlamenti vitában Dimitrij Rupel, az EU elnökségét adó Szlovénia külügyminisztere emlékeztetett, a 2003-as tesszalóniki csúcs a nyugat-balkáni országok uniós tagsága mellett foglalt

állást. Olli Rehn, bővítésért felelős biztos azt mondta, Koszovó elkötelezte magát a koszovói szerbek széles jogainak teljes tiszteletben tartása mellett. Rehn azt hangsúlyozta, hogy Koszovó esetében speciális helyzetről van szó.

Felszólalás Koszovó ügyében

2008. február 18-án, Koszovó függetlensége kikiáltásának másnapján az Európai Parlament strasbourgji plenáris ülésének napirend előtti felszólalásaiban uralkodó téma volt ez a rendkívüli esemény. Nem egy szerb-, illetve oroszbarát felszólaló az albán tartomány függetlenedése ellenében foglalt állást, és ugyanerre szólította fel az Európai Parlamentet. Többen elismeréssel üdvözölték Koszovó önállóságát.

Becsey Zsolt magyarországi néppárti képviselő az esemény esetleges hátrányos következményeire hívta fel a figyelmet, a szerb menekültek vajdasági betelepülése vonatkozásában. **Tőkés László** felszólalásában példa- és precedensértékűnek nevezte a koszovói rendezést, és erdélyi magyar vonatkozásban vonta le annak tanulságát. Szerdán az Európai Parlament önálló napirendi ügyként folytat vitát a koszovói helyzetről. Az alábbiakban **Tőkés László** felszólalásának szövege olvasható

Koszovó függetlenségének kikiáltása ügyében

Koszovó függetlenségének kikiáltása alkalmából mindenekelőtt elismeréssel adózom **Ibrahim Rugova** albán vezető emlékének. Ugyanakkor osztozom a koszovói albán közösség örömeiben, és szolidaritásomat fejezem ki iránta szabadsága kivívásának sikerében.

A tragikus sorsú délszláv térség történetének utóbbi másfél évtizedében minden rendezési terv a népek önrendelkezésének, az autonómiáknak és a hatalom megosztásának a jegyében fogant.

A Carrington-terv, a Daytoni-egyezmény, a Rambouillet-i tárgyalások és az Ohridi-egyezmény sorába illő **Ahtisaari-terv** megvalósulása is azt mutatja, hogy térségünkben a különböző népcsoportok, nemzeti közösségek közötti viszony korántsem tekinthető megoldottnak – nemzetközi együttműködéssel viszont a jövőben minden kritikus helyzetre megoldás található. Ilyen értelemben, számunkra a koszovói rendezés **példa- és precedensértékű**. Meggyőződésünk, hogy a romániai magyarság békés küzdelme az autonómiáért és **Székelyföld** területi autonómiájáért szintén az Európai Unió jótékony közreműködésével vezethet eredményre.

Strasbourg, 2008. február 18.

„Területért jogokat”

Írásbeli hozzászólás az Európai Parlament Koszovóról szóló vitájában

Koszovó függetlenségének kikiáltása széles hullámokat vet térségünkben. Az ideai választásokra készülő romániai pártok magyarellenes hisztériakeltésre használják fel az alkalmat. A Koszovó területéhez hasonló nagyságú **Székelyföld** és az albán tartomány lakosságával megközelítőleg azonos lélekszámú **erdélyi magyarság** ellenében sorakoznak fel mindahányan.

A román Parlament „mélységes aggodalma” teljességgel alaptalan és indokolatlan. **Romániának** nem kell tartania a magyaroktól. Erdélyi nemzeti közösségünk ugyanis tiszteletben tartja Románia Alkotmányát és területi integritását. Ezzel együtt viszont joggal elvárjuk, hogy a „területért jogokat” elve alapján Románia európai módon rendezze nemzeti közösségünk helyzetét, és az Európai Unióban érvényes önkormányzatiság elve alapján biztosítsa a magyarság **személyi elvű** (1) és Székelyföld, valamint más vidékek **regionális elvű** autonómiáját (2). Az Európa Tanácsnak a **Gross-féle Jelentés**en alapuló 1609/2003-as számú Ajánlásával egyező módon valljuk, hogy az autonóm régiók nagy mértékben elősegítik a konfliktusok megoldását, és erősítik Európa stabilitását. Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet arra, hogy az új helyzetnek maga Románia is haszonélvezője lehet, hiszen a koszovói szerbek autonómia-modellje a határain túl élő – szerbiai és ukrainai – román közösségek számára is megoldást jelenthet.

Mindezeket figyelmebe véve, ajánlatos volna, hogy a békés rendezés ügyét Románia ne rendelje alá saját etnopolitikai előítéleteinek, hanem az Unió többi tagállamához hasonlóan, minél előbb **elismerje** a független Koszovót.

Strasbourg, 2008. február 20.

„Igazság nélkül nem lesz békeség”

A **Lisszaboni szerződés**, valamint az **Alapjogi Charta** nemrégén történt elfogadása előtérbe helyezi Európa jövőjének kérdését. Erről rendezett nyilvános vitát 2008. február 19-i plenáris ülésén az Európai Parlament. Bevezetésképpen **Frederik Reinfeldt** svéd miniszterelnök, az Európai Tanács tagja tartott irányadó beszédet. Ezután az EP-frakciók vezetőinek beszédei, majd a hozzászólások következtek. Több felszólaló erőteljes kritikával illette az új EU-alapszerződést és elfogadtatásának módját. **Tőkés László** képviselő a történelmi és társadalmi igazságtétel fontosságára hívta fel a figyelmet a kommunista múlt és a nemzeti kisebbségek vonatkozásában.

Az alábbiakban közöljük **Tőkés László** képviselő

Felszólalását

az Európa jövőjéről szóló európai parlamenti vitában

Az Európai Unió új Alapszerződéséhez csatolt **Alapjogi Charta** bevezetőjében az áll, hogy Európa népei „osztoznak a közös értékeken alapuló békés jövőben”. A Szaharov-díjas **Mahmud Oszman** az Európai Parlament plénuma előtt, tavaly decemberben viszont azt mondta: „**igazság nélkül nem lesz békeség**”.

Az igazságtalan békerendszerek előbb-utóbb háborúhoz vezetnek, és felbomlanak. Híven példázza ezt a legutóbbi balkáni háború, a volt Jugoszlávia szét hullása. A **megbékélés** igazságos újrarendeződés nélkül aligha képzelhető el.

Európának kommunista múltjával is szembe kell néznie. Békés jövőnk előfeltétele a kommunizmus romboló örökségének felszámolása. A **kommunizmus a fasizmussal** egyenlő elbírálást érdemel.

Addig nem lesz béke, szabadság, jogállamiság, biztonság és stabilitás kontinensünkön, amíg nem történik meg minden téren a jogos igazságtétel. A **kisebbségben** élő nemzeti közösségek helyzetének rendezésére ugyanez az igazság érvényes.

Strasbourg, 2008. február 19.

INDÍTVÁNY

az Európai Kisebbségvédelmi Intergroup 2008. február 21-i ülésére

Az EP-Kisebbségvédelmi Intergroup 2008. januári ülésén a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának tízéves évfordulójáról emlékezett meg. A tanácskozás résztvevői „Európa szegyeneként” könyvelték el, hogy a Chartát több tagország még mindig vonakodik aláírni, más országok viszont elfogadják ugyan, de nem ültetik gyakorlatba a dokumentumot. Ez utóbbi eset érvényes – például – **Szlovákiára**. A Balkán egyes országai viszont nemhogy az anyanyelvi jogokat nem ismerik el, de még a területükön élő egyes kisebbségek pusztalétét is tagadják. Ez a helyzet áll fenn – például – a **görögországi** és a **bulgáriai** makedonok, a **romániai** csángómagyarok, valamint a **szerbiai** románok esetében.

Kiváltképpen aggasztó, hogy a kisebbségi elnyomás és jogfosztás eme kirívó esetében ezeknek a nemzeti közösségeknek **az egyházai** sem kelnek híveik védelmére. Szlovákiában egészen új fejlemény: nemhogy teljesítenék az ott élő, félmilliónyi magyar nemzetiségű katolikus hívő magyar püspök kinevezésére irányuló, több évtizedes igényét, hanem ezzel szemben a most bevezetett új egyházmegyei felosztás – számláitaktikával – négy egyházmegyébe szórta szét az előzőleg két egyházmegyébe tartozó magyar katolikusokat. Ráadásul – amint Tabajdi Csaba bizottsági elnök megállapította –: **Európa** is hallgat ezekben a kérdésekben. Mindezeket szem előtt tartva, tisztelettel **indítványozom** a következőket:

1. Az EP-Kisebbségvédelmi Intergroup nem hallgathat a nemzeti és vallási kisebbségek eme kirívó sérelmeinek ügyében. Éppen ezért: **(a)** Határozottan ítélje el a vértelen etnikai genocídium minden formáját és esetét; **(b)** Kezdeményezze európai parlamenti tényfeltáró bizottságok kiküldését a felsorolt országokba, illetve a veszélyeztetett közösségekhez; **(c)** Érje el ezeknek a kisebbségi ügyeknek és eseteknek az **Európai Parlament** napirendjére tűzését.

2. Az EP-Kisebbségvédelmi Intergroup közvetlen úton lépjen kapcsolatba a felsorolt veszélyeztetett nemzeti és vallási közösségek ügyében **illetékes egyházakkal**, és a vallási sokszínűség, a tolerancia, a krisztusi emberszeretet, valamint az ökuménia szellemében kérje együttműködésüket kisebbségi híveik, illetve közösségük védelmében. A Kárpát-medencei kisebbségi magyar közösségek – a felvidéki magyar katolikusok és a moldovai csángómagyarok – védelmében külön is keresse meg és kérje a **Magyarországi Püspökkari Konferencia** támogatását.

Romániában újból korlátozzák a politikai szabadságjogokat!

Írásbeli hozzászólás a romániai választási törvények tárgyában

Az Unió tagság eleve feltételezi, hogy a tagországok minden tekintetben elfogadják és alkalmazzák az **Európai Unió** demokratikus normarendszerét. Erre nézve maguk a tagországok is kötelezettséget vállaltak.

Sajnos, nem egy esetben azt kell tapasztalnunk, hogy a csatlakozást követően egyes tagországok kibújnak az európai előírások érvénye alól. Ez jellemzi – példának okáért – **Romániát** a demokratikus választások vagy a kisebbségi politika terén.

Március 10-i európai parlamenti írásbeli hozzászólásában **Tökés László** képviselő a romániai választási diszkrimináció törvény általi intézményesítésére hívta fel a figyelmet. Az ügynek az kölcsönöz különleges időszerűséget, hogy több éve tartó, mesterséges akadályoztatás után még mindig kérdéses és tovább halogatódik a **Magyar Polgári Párt** hivatalos bejegyztetése.

Tökés László hozzászólása:

Ebben az esztendőben két választásra kerül sor Romániában. A 2004-es választási törvények a nemzeti közösségeket, a kisebbségeket **diszkrimináló előírásokat** tartalmaznak, melyek a választásokon való részvétel megszorításával, a választás szabadságának és a **demokratikus pluralizmusnak** a korlátozásával sújtják az etnikai kisebbségeket – köztük a magyarokat. 2004-ben a román választási törvények diszkriminatív rendelkezéseit súlyos elmarasztalásban részesítették: az Európai Bizottság, az EBESZ, a Velencei Bizottság, az ET Helyi és Regionális szerveinek kongresszusa és az Egyesült Államok Külügyminisztériuma (State Department). Mindhiába. A helyzet azóta sem változott.

Sőt: Románia Parlamentje e hónap elején olyan értelemben módosította a **választási törvényt**, hogy ezáltal az eddiginél is inkább megnehezítette a kisebbségi pártok és szervezetek választásokon való részvételét. Az új törvény értelmében egy kisebbségi szervezet csak akkor indulhat a helyhatósági vagy az országos választásokon, hogyha – eleve – parlamenti képvisellettal rendelkezik. Ellenkező esetben 20.000 aláírást kell gyűjtenie az ország tizenöt megyéjéből, valamint a fővárosból. A rendelkezés alig leplezett célja az, hogy megakadályozza a kisebbségi közösségek belüli **demokratikus pluralizmus** és **esélyegyenlőség** kialakulását.

Felkérem az Európai Parlamentet és az Európai Bizottságot, hogy vegye védelmébe a **romániai kisebbségeket**, és ne tűrje szórtlanul politikai jogaik csorbítását!

„Üldözött keresztény kisebbségek”

2008. március 5-én, a Demokrata-Liberális Szövetség frakciójának szervezésében szemináriumot tartottak az Európai Parlament brüsszeli központjában *Üldözött keresztény kisebbségek* címen. A Kínában, Asszíriában és Palesztinában üldöztetést szenvedő kisebbségi keresztényekről szóló konferencia házigazdái **Hannu Takkula** finn- és **Szent-Iványi István** magyarországi európai parlamenti képviselők voltak. Előadást tartottak Pekka Simojoki teológus-zeneszerző (Finnország), Willy Fautre professzor, az Emberi Jogok Határok Nélkül szervezet igazgatója (Belgium), Ninos Warda, az Asszíriai Európa Tanács elnevezésű szervezet ügyvezetője (Irak) és dr. Susanna Kokkonen politológus, középkeleti szakértő (Finnország). Megnyitó beszédét követően Hannu Takkula meleg szavakkal üdvözölte **Tökés László** püspököt, és szólásra kérte fel őt.

Európai parlamenti képviselőnk elismeréssel szólt a konferenciáról és annak szervezőiről, kihangsúlyozva a vallási-egyházi egyensúly fenntartásának fontosságát az Unióban, amely nem egyszer a kereszténység rovására tolódik el. A szeminárium témája kapcsán Tökés László az erdélyi protestánsok üldöztetések terén szerzett történelmi tapasztalatait emelte ki – az ellenreformációtól a román nacionalista és kommunista elnyomatás korszakáig terjedően. Az államegyházi román ortodox dominanciával szemben az ökumenikus együttműködés lehetőségét állította előtérbe, mely Románia európai csatlakozása nyomán remélhetőleg átveszi a helyét a kisebbségi egyházak hátrányos megkülönböztetésének. Befejezésképpen püspök-képviselőnk a – világszerte számító – Tordai vallásbékét (1568) ajánlotta a hallgatók figyelmébe, mely a hagyományos **erdélyi tolerancia** alapjául szolgál. Erdélyi egyházaink ezzel járulhatnak hozzá az egyesült Európa értékeihez, lelki-szellemi gazdagodásához.

Brüsszel, 2008. március 5.

Európa akkor lehet ismét az, ami egykor – egyike az emberiség jövőjét meghatározó nagyhatalmaknak –, ha visszatér keresztény gyökereihez. Azokhoz a rendező elvekhez és értékekhez, amelyek egykor erejét és tekintélyét adták: az emberi méltóság tisztelete, a jogállamiság, a keresztényi szolidaritás, szociális biztonság, a család és a nemzeti hagyományok megbecsülése, a szerves társadalmi-gazdasági fejlődés, nem pedig az öncélú, elidegenedett, szellemi és természeti környezetünket pusztító, kizárólag a profit maximalizálására törvő mai gyakorlat.

Unió, Erdéllyel!
Részlet a programból

Nyilatkozat

Az erdélyi magyar egyházak vezetői örömmel tettek eleget Tőkés László püspök, európai parlamenti képviselő nagyváradi meghívásának, hogy javaslataikkal és elképzeléseikkel cselekvő módon támogassák Brüsszeli munkáját.

1/ Az erdélyi magyar egyházvezetők egyedi lehetőséget és eszközt látnak abban, hogy elnyert mandátumával Tőkés László püspök közvetlen módon, a választott erdélyi és Kárpát-medencei magyar képviselőkkel közösen képviselheti erdélyi magyar egyházaink és híveink érdekeit az Európai Unió Parlamentjében, és örömmel nyugtázzák, hogy a keresztény értékrend újszerűen és közvetlen módon jelenülhet meg Európa legfontosabb döntéshozó fóruma előtt.

2/ Az erdélyi magyar egyházfők üdvözlnek és teljes támogatásukról biztosítják Tőkés László püspök, európai parlamenti képviselő azon vállalását, hogy a *Keresztény Európát!* elnevezésű programja keretében a keresztény identitást és szellemiséget erősítse Európában, illetve a keresztény örökségünkől származó értékrendet érvényesítse az Európai Unióban és az Európai Parlamentben. Ugyanakkor tisztelettel felkérjük valamennyi európai parlamenti képviselőt, hogy lehetőségeikhez mérten támogassák Tőkés László EP-képviselő vonatkozó célkitűzéseit.

3/ Az erdélyi magyar egyházvezetők örömmel értesülnek arról, hogy Tőkés László EP-képviselő a *Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Esztendejének* keretében önálló javaslatcsomagot terjesztett az Európai Parlament Elnöksége elé, és teljes támogatásukról biztosítják

(1) a nemzetközi Biblia-kiállítás megrendezését az Európai Parlamentben, (2) a *Kereszténység és Európa* című kettős konferencia – brüsszeli és erdélyi – megrendezését a vallások közötti valódi ökumenikus párbeszéd érdekében, illetve (3) Öszentsége XVI. Benedek pápa meghívását az Európai Parlamentbe.

4/ Az erdélyi magyar egyházvezetők az Európai Unió támogatási forrásainak megszerzése érdekében Tőkés László püspök figyelmébe ajánlják annak lehetőségét, hogy törvénymódosítási kezdeményezésével az európai egyházak is pályázati jogot nyerjenek.

Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus-lutheránus püspök, **Csúry István** református püspök, **Gergely István** baptista elnök, **Dr. Jakubinyi György** katolikus érsek, **Dr. Pap Géza** református püspök, **Schönberger Jenő** katolikus püspök, **Dr. Szabó Árpád** unitárius püspök, **Tempfli József** katolikus megyéspüspök

Nagyvárad, 2008. február 5.

Keresztény Európát!

2008. január 27-én, az Egyetemes Imahét alkalmából tartott ökumenikus istentiszteleten Tőkés László európai parlamenti képviselő a Budapest-józsefvárosi Jézus Szíve római katolikus templomban hirdette meg *Keresztény Európát!* elnevezésű programját, melynek elsődrendű célja az Unió keresztény identitásának az építése és erősítése.

Ennek megfelelően, a *Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Esztendejének* keretében a képviselő hármas javaslatcsomagot nyújtott be Hans-Gert Pöttering EP-elnöknek, melyben indítványozta a következőket:

- Nemzetközi Biblia-kiállítás megrendezése az Európai Parlamentben, a hazai Biblia Éve kapcsán
- Konferencia szervezése *Kereszténység és Európa* címen, a vallások közötti ökumenikus párbeszéd érdekében
- XVI. Benedek pápa meghívása az Európai Parlamentbe

A kezdeményezést támogatja az Európai Néppárt Magyar Delegációja, Schmitt Pál elnökkel az élen. Tegnapai találkozásuk alkalmával Tőkés László Joseph Daul néppárti frakcióvezető támogatását is kérte a rendezvénysorozat létrejöttéhez.

Levél Hans-Gert Pöttering elnök úrnak

Tisztelt Elnök úr!

A magyarok római katolikus, református és evangélikus egyházak a 2008. esztendőt a **Biblia Évének** nyilvánították. A Partiumi Régió, melyben püspökként szolgálok, a „Biblia földjének” tekinthető, hiszen azon túlmenően, hogy az első teljes magyar nyelvű Biblia-fordítás, amelyet mind a mai napig használunk, 1590-ben a mi térségünkben született – ráadásul szintén régióinkhoz kapcsolódik még három másik korai Biblia-kiadás (1541, 1661, 1685), melyek kivételes művelődéstörténeti jelentőséggel bírnak. Mi büszkén őrizzük ezen könyvritkaságok eredeti példányait, és ezúton ajánljuk fel és javasoljuk idei bemutatásukat az Európai Parlamentben, egy nemzetközi **Biblia-kiállítás** keretében.

Ennek kapcsán hadd emlékeztessem Önt arra, hogy az 1568-as Tordai Országgyűlés révén, melyen a kort megelőzve, kikiáltották a vallásszabadságot és törvénybe iktatták a vallási toleranciát, Erdély élenjáró szerepet vállalt az állam és az egyház viszonyának mértékadó rendezésében.

„Erdély élen járó szerepet vállalt az állam és az egyház mértékadó rendezésében”

A javasolt kiállítás áldott alkalmat kínál arra, hogy bemutassuk nem csupán saját –

magyar – örökségünket, hanem az Unió tagországai is kiállítsák legkiemelkedőbb Biblia-fordításaikat és kiadásaikat. Ez a közös Biblia-ünnep – most, a **Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Esztendejében** – minden bizonnyal nagy mértékben elősegítené a különböző vallások és kultúrák egymáshoz való közeledését, és tovább építené Európa sokszínű egységét.

Másodsorban szintén indítványozom egy konferencia megrendezését az Európai Parlamentben: **Kereszténység és Európa** címen, az európai keresztény egyházak képviselőinek részvételével. Meggyőződésem, hogy egy ilyen párbeszéd közös európai önazonosságunk keresésében útmutató volna, keresztény gyökereinknek és értékeinknek pedig a megerősödésére szolgálna.

Végül, de nem utolsósorban, európai identitásunk keresztény dimenzióiban gondolkodva, engedje meg, hogy ezúton szorgalmazzam XVI. Benedek pápa Európai Parlamentbe való meghívását, ennek az esztendőnek az Adventjében. Az erdélyi vallási együttélés, valamint országunk egyházainak ökumenikus jókapcsolatai szellemében rendkívül fontosnak tartom az egyesülő Európa keresztény hitünk általi építését.

Annak reményében, hogy javaslataim elnyerik az Elnök úr tetszését és támogatását, tisztelettel küldöm jókívánságaimat.

Brüsszel, 2008. január 28.

Tőkés László
EP- képviselő

Tavasznapi Európában 2008

„Tavasznapi Európában”: 2008 márciusától júniusáig

Idén hatodik alkalommal rendezik meg a „Tavasznapi Európában” elnevezésű programot, amelynek célja, hogy felkeltsék a fiatalok érdeklődését az európai integráció kérdései iránt. A március 25. és június 30. között zajló Tavasznap szervesen illeszkedik az EU által idén meghirdetett kultúrák közötti párbeszéd európai évébe.

A március 25. és június 30. között zajló „Tavasznapi Európában” idejének témája: „a sokféleség együttes megtapasztalása”.

Immár hagyományosan a Tavasznapon az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a többi uniós intézmény az Európa jövőjéről alkotott nézetekről kezdeményez párbeszédet a diákok, tanárok és az európai döntéshozók között. A „Tavasznapi Európában” egy olyan alulról induló kezdeményezés, melynek keretén belül a fiataloknak lehetősége nyílik arra, hogy aktuális európai ügyek felől tájékozódjanak, valamint hallgassák hangjukat. Az Európai Parlamentet hárman képviselik a tavasznap rendezvénysorozatán: Alejo Vidal Quadras, az Európai Parlament információs és kommunikációs politikáért felelős alelnöke; Mechtilde Rothe, az Európai Parlament tájékoztatási irodáiért felelős alelnöke; valamint Katerina Batzeli, az Európai Parlament kulturális és oktatási szakszervezetének elnöke. Alejo Vidal Quadras szerint: „Az európai integrációnak szüksége van jelképekre és viszonyítási pontokra. Az Európai Tavasznap ünnepe jelentős dátummá vált valamennyi európai fiatal számára. A kultúrák közötti párbeszéd jegyében zajló idejének felhívás a kulturális sokszínűségről, mint a közös európai projektünk gazdagító eleméről történő elmélkedésre. Végül is uniónk a különböző nyelvek, történelmek, hiedelmek, és hagyományok harmonizációját képviseli olyan egyetemes értékeken keresztül, mint a szabadság, a béke, a demokrácia és az emberi jogok tisztelete.”

A Tavasznap Európában projekt 2002-ben indult az Európai Konvent egy csoportjának kezdeményezésére. A kezdeti sikerektől vezéreltetve attól fogva a projekt minden évben megrendezésre kerül.

Új bevándorló hullám az EU keleti határain?

A schengeni övezet bővülésével, az EU-hoz újonnan csatlakozott tagállamok is egyre vonzóbb úti célt jelentenek a jobb és szabadabb élet reményében hazájukat elhagyóknak. A megerősített biztonsági intézkedések ellenére növekszik az EU keleti határain bebocsátást kérők száma. Az EP delegációt küldött a leghosszabb szárazföldi uniós határral rendelkező Lengyelországba április 1. és 3. között, hogy megvizsgálják, milyen állapotok uralkodnak az illegális bevándorlók számára kialakított táborokban.

A látogatás másik célja, hogy kiértékeljék a vonatkozó uniós irányelvek és határozatok végrehajtását. A képviselők találkoztak a lengyel hatóságokkal, civil szervezetekkel és ellátogattak az EU külsőhatár-védelmi operatív együttműködésért felelős varsói székhelyű Frontex ügynökségre. A Frontex az EU független szerve, amely tanácsadói, kutatói és képzési funkciókat is ellát, kiegészítve a nemzeti határigazgatási rendszereket és a tagállami határvédelmi szervek tevékenységét.

Lengyelország és a bevándorlók

2004-es uniós csatlakozása óta Lengyelországba főként a volt szovjet tagköztársaságokból – Ukrajnából és Fe-

hérorozszországból –, valamint Csecsen-földről (a menedékkérők 90%-a) érkeznek bevándorlók. Amióta tavaly decembertől az ország a schengeni övezet részévé vált, a bevándorlók száma tovább növekedett. Ugyanerről a jelenségről számolnak be a külső uniós határokkal rendelkező új tagállamok is.

„Egész Európát érinti az illegális bevándorlás”

A Varsó melletti Lesznawólában található menekültközpontban tett látogatást követően Bill Newton Dunn (liberális, brit) elmondta: „a látogatás alátámasztja, hogy az ellenőrizetlen bevándorlás egész Európát érinti”, így egy „európai szakpolitikára” van szükség. Hasonló látogatást tettek már a képviselők többek között az olaszországi Lampedusában, a Kanári-szigeteken, Párizsban, illetve Görögországban. Április 10. és 11. között a képviselők Dániába, majd májusban Ciprusra látogattak. Az EP májusban szavaz az illegális bevándorlók visszaküldésével foglalkozó uniós irányelvről, amely közös normák és eljárások alkalmazását javasolja a tagállamokban a harmadik országokból származó személyek hazaküldése esetében. A téma parlamenti felelőse Manfred Weber (néppárti, német).

Vaya Con Dios koncert a romák jogaiért az EP-ben

Az EP-ben idén először ünnepelt április 7-ei nemzetközi romanap alkalmával Brüsszelben koncertezett a Vaya Con Dios, hogy felhívják a figyelmet az európai romák helyzetére. Alább Dani Klein-nal, az együttes frontasszonyával beszélgetünk.

Hogyan kezdett el érdeklődni a romák helyzete iránt?

Formációm sokat koncertezik Kelet-Európában, ahol sok roma él. Amikor a „Djelem, djelem” című cigányhymusz énekelem, az emberek nagyon lelkesek és azonosulnak a dallal. Ám gyakran elég diszkriminatív személyes hozzáállást tanúsítanak a romákkal kapcsolatban. Ezt elég visszataszítónak találok; egyrészt magunkévá tesszük és élvezzük a roma kultúra legjavát, másrészt pedig megkülönböztetést alkalmazunk azzal szemben. Politikai üzenetem nincs, csak annyi, hogy tisztelnünk kell egymást.

Pozitívabb hozzáállást sürget a romák iránt, hangsúlyozva az európai kultúrához való hozzájárulásukat.

Igen, mivel a cigányzene hozzájárult a művészetekhez általában. Nem vagyok komolyzene szakértő, de Brahms ma nem lenne Brahms, ha nem létezett volna cigányzene, és ez egyaránt vonatkozik sok hagyományos zenére. Zenéjük, nyelvük, hagyományaik hozzájárulnak az európai kultúra gazdagságához. A romák valamiféleképpen nem hajlandók feladni szokásaikat, utazni akarnak, nem röghöz kötöttek. Csodálom őket, mivel ellenállnak a megváltoztatásukra irányuló akaratnak.

Jelenleg sok romát látni piros közlekedési lámpánál. Sokan azt mondják: „nem adakozok, így könnyű élni”. Úgy vélem, épp ellenkezőleg: így nagyon nehéz élni! Van e valaki, aki egész nap nyelné a szén-dioxidot 15–20 centeseért és egy megvető pillantásért? Ez nem megfelelő hozzáállás. Pozitív oldalról kell megközelítenünk a kérdést.

Hozzájárulhat-e Európa a megközelítés megváltoztatásához?

Nem tudom, milyen jogköre van Európának, nem vagyok jártas a politikában. De ha vannak eszközei, hát persze. Európa kezdeti célja a franciánemet megbékélés volt. Ha Európa célja a béke, akkor ez bizonyára segíthet abban, hogy elfogadjuk a romákat, mint Európa részeit, sajátos jellemzőikkel együtt.